

Trygghet för alla generationer

Sverigedemokraternas förslag
till kommunalbudget år 2021

orebro.sd.se

Örebro kommun

Budgetförslag 2021

samt övergripande strategier med plan för 2022–2023

1. Förord	1
2. Våra viktigaste satsningar	2
3. Ekonomisk plan	3
3.1 Finansiella mål för perioden 2020–2022.....	3
3.2 Driftbudgetramar.....	4
3.3 Utökade effektiviseringsuppdrag och riktade besparingsuppdrag.....	5
3.4 God hushållning med skattemedlen.....	5
4. Kommunövergripande strategier	6
4.1 Vitaliserad demokrati, stärkt medborgarinflytande och ökad transparens.....	6
4.2 Kommunen ska vara en bra arbetsgivare.....	6
4.3 Strategi för jämställdhet.....	7
4.4 En mer småföretagarvänlig kommun.....	7
4.5 En kostpolicy som gynnar lokala näringar.....	7
5. Direktiv till de kommunala bolagen	9
5.1 Örebro Rådhus AB.....	9
5.2 Örebrobostäder AB.....	9
5.3 Kumbro Vind AB.....	9
5.4 Kumbro Stadsnät AB.....	9
5.5 Länsmusiken AB.....	10
5.6 Biogasbolaget i Mellansverige AB.....	10
5.7 Örebrokompaniet.....	10
5.8 Örebro läns flygplats AB.....	10
5.9 Örebro Parkering AB.....	10
6. Invandring och mångkultur	11
6.1 Örebro kommun behöver en lång invandringspaus.....	11
6.2 Högre krav - Anpassning istället för integration.....	11
6.3 Öka återvandringen.....	12
6.4 Minskade kostnader för ensamkommande barn och krafttag mot åldersbedrägerier.....	12
6.5 Motverka det hitresta tiggeriet.....	12
6.6 Bekämpa islamistisk fundamentalism.....	13
7. Trygghet	14
7.1 Förebygg brott och tag krafttag mot brottsligheten.....	14
7.2 Stå upp för brottsoffren.....	14
8. Barn och utbildning	15
8.1 Förskola och barnomsorg.....	15
8.1.1 Bra lekmiljöer.....	15
8.1.2 Goda villkor för förskolepersonalen.....	15
8.1.3 Mångfald, småskalighet och valfrihet.....	15
8.1.4 Småskalighet och mindre barngrupper.....	15
8.1.5 En förskola som otverkar segregation och utgör frizon från hederskultur.....	16
8.2 Grundskola och gymnasium.....	16

8.2.1	En lugn och trygg miljö i skolan	16
8.2.2	Tryggad kompetensförsörjning	17
8.2.3	Frisk och sund ungdom	17
8.2.4	Minskade kostnader för hemspråksundervisning	17
9.	Social välfärd	18
9.1	Individ- och familjeomsorg	18
9.1.1	En meningsfull och aktiv tillvaro för funktionshindrade	18
9.1.2	En politik för familjen	18
9.1.3	Tillgänglighet för döva och hörselskadade	18
9.1.4	En effektiv och evidensbaserad vård av missbrukare	18
9.2	Äldre- och handikappomsorg	19
9.2.1	God servicenivå inom färdtjänsten	19
9.2.2	Resursförstärkningar inom hemvården	19
9.2.3	Bättre ekonomiska marginaler för mindre bemedlade äldre	19
9.2.4	Ökad delaktighet och ökat inflytande	19
9.2.5	Trygghet på ålderns höst	19
9.2.6	En god äldreomsorg	20
9.2.7	Svenska normer och svenskt språk	20
9.2.8	Ett aktivt och hälsosamt liv för äldre	20
10.	Samhällsbyggnad	21
10.1	En framkomlig och trafiksäker stadskärna	21
10.2	Parkeringsfrågan ska lösas	21
10.3	Ett byggande som tar hänsyn till viktiga värden	22
11.	Kultur och fritid	23
11.1	Kulturpolitiken ska lyfta fram kulturarvet	23
11.2	Stödet till vuxenkulturen ska vara sparsamt	23
11.3	En meningsfull och aktiv fritid	23
12.	Miljö, djur och natur	24
12.1	En sansad klimatpolitik	24
12.2	Prioritera rätt vid miljöinspektionerna	24
12.3	Prioritera energieffektivisering	24
13.	Levande landsbygd	25
13.1	God service på landsbygden	25
13.2	Prioritera det lokala jordbruket och bevara naturområdena	25
14.	Vuxenutbildning och arbetsmarknad	26
14.1	Omprioritera resurser från arbetsmarknadsinsatser till yrkesutbildningar	26
14.2	Minskade kostnader för försörjningsstöd	26
14.3	Integrationsplikt för nyanlända	26
15.	Budgeten i siffror	27
15.1	Förändringar i driftbudgetramar	27
15.1.1	Programnämnd barn och utbildning	27
15.1.2	Programnämnd social välfärd	28
15.1.3	Programnämnd samhällsbyggnad	29
15.1.4	Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	29
15.1.5	Landsbygdsnämnden	29
15.1.6	Kommunstyrelsen - Kommunledning	30
15.1.7	Kommunstyrelsen - Kommunstyrelseförvaltningen	30
15.1.8	Stadsrevisionen	30
15.1.9	Valnämnden	30
15.1.10	Kommunstyrelsen - Kommungemensamt	31
15.1.11	Kommunstyrelsen - Kommungemensamma statsbidrag	31
15.1.12	Utrymme för Kommunstyrelsen	32
15.1.13	Finansiering	32
15.2	Investeringsprogram	33

1. Förord

Örebro kommun står inför en framtid präglad av effekterna från en världsomfattande pandemi. Hur det kommande året kommer te sig är av den anledningen mer osvisst än på länge. Naturligtvis stod Örebro kommun oförberett när Covid-19 slog till, vilket vi bland annat beskådat när många av kommunens äldreboenden drabbades av smittan. Med en alltför återhållsam syn på användande av skyddsutrustning, språkförbistring bland personalen och otillräcklig efterlevnad av hygienrutiner, var det i det närmaste ofrånkomligt att detta skedde. Sverigedemokraterna har i många år pekat på dessa uppenbara brister inom äldreomsorgen och har också påtalat att dessa brister skyndsamt måste åtgärdas, men så har inte skett.

Förutom att införa språktest för anställda och fokusera på förbättrade hygienrutiner har Sverigedemokraterna länge förordat en generell resursförstärkning för äldreomsorgen. Det hade kunnat minska personalomsättningen och öka personalkontinuiteten, vilket även det är viktiga parametrar ur ett smittskyddsperspektiv. Välfärden kommer alltid först för oss sverigedemokrater, men välfärdens finansiering går också hand i hand med ett välmående näringsliv. En lågkonjunktur stod på intågande redan före det att Covid-19 lamslog världen, nu kom nedgången endast mer abrupt, vilket har försatt många av Örebros näringsidkare i en väldigt svår situation. Sverigedemokraterna har tidigare lanserat förslaget om att ge presentkort till pensionärer som lever med små ekonomiska marginaler, som ska gå att nyttja i den lokala handeln. Detta förslag förbättrar den ekonomiska situationen för de enskilda pensionärerna, samtidigt som det ger stöttning till näringslivets återhämtning.

För att frigöra ytterligare pengar till välfärden, det vill säga det kommunen faktiskt ska syssla med, omfördelar vi monetära medel ifrån bidrag inom vuxenkulturen, som inte är kopplad till det svenska och lokala kulturarvet. En genomrensning sker även bland de kommunala bolag som inte har bäring kring kommunens faktiska uppdrag. Vi ställer också högre krav på personer som invandrat, med noggrannare kontroll kring bidrag och utbildning, i syfte att bland annat upptäcka och åtgärda de fusk som troligen bedrivs på daglig basis. Det ändrade fokuset att finansiera och förvalta kommunens kärnverksamheter, är även det uppdrag som Örebro kommuns befolkning faktiskt förväntar sig från samhällskontraktet. Kommunens kärnverksamhet är vårt intresse, det är där vi vill finansiera, det är där vi vill utveckla och ge en stark trygghet för alla generationer.

Helena Ståhl

Kommunråds (SD)

2. Våra viktigaste satsningar

- ✘ Påskyndat arbete med att avskaffa ofrivilligt delade turer
- ✘ Höjd habiliteringsersättning för funktionshindrade
- ✘ Stärkt lokaldemokrati genom medborgarförslag
- ✘ Säkerställande av goda svenskknapper inom äldreomsorgen och förskolan
- ✘ Förbättrad och förenklad information kring upphandlingar

- ✘ Presentkort laddat med 3 000 kr till varje fattigpensionär i Örebro kommun
- ✘ Resursförstärkningar inom äldreomsorgen
- ✘ Stärkt ekonomi för äldre som lever med små ekonomiska marginaler
- ✘ Bevarande av högkostnadsskydd och taxesubventionen inom färdtjänstservice
- ✘ Utvecklade servicetjänster för äldre

- ✘ Fler kommunala ordningsvakter
- ✘ Stärkt personalskydd för kommunpersonal som utsätts för våld och hot
- ✘ Utbyggd gatubelysning
- ✘ Uppmuntran till frivillig återvandring för personer i utanförskap
- ✘ Utökad stöd till Kvinnohuset med fokus på barn som råkat illa ut i familjedramat

- ✘ Utökning av omkringpersonal inom skolan som kan avlasta lärarna
- ✘ Avgiftsfri pedagogisk lunch i grundskolan
- ✘ Mer fysisk aktivitet i grundskolan
- ✘ Skolmatsedeln ska vara säsonganpassad och baseras utifrån det lokala utbudet
- ✘ Inför språkkravstest för de elever som ansöker om hemspråkundervisning

3. Ekonomisk plan

Vår målsättning med kommunens ekonomiska politik är att skapa de bästa möjliga förutsättningarna för återskapandet och upprätthållandet av det svenska folkhemmet. Kommunen måste därför hushålla väl med de ekonomiska resurserna. För att göra det utgår vi från två viktiga mål:

- Över nästkommande treårsperiod ska verksamhetens resultat uppgå till minst 1 procent av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag.
- Självfinansieringsgraden för kommunens investeringar ska vara lägst 70%.
- Koncernens investeringar i skattefinansierad verksamhet, exklusive exploateringsinvesteringar, får inte överskrida 14 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.
- Kommunens soliditet ska uppgå till minst 50 procent, inklusive pensionsförpliktelser men exklusive interbankens påverkan.

3.1 Finansiella mål för perioden 2020–2022

I vår budget har vi kunnat mildra de hårda effektiviseringskraven på skola och äldreomsorg. De styrande planerar besparingar/effektiviseringar om cirka 56,7 miljoner kronor på detta område år 2021, medan motsvarande siffra i vår budget är 44,7 miljoner kronor. Detta möjliggörs genom att vi lägger en större del av besparingsbördan på kommunstyrelsen, kommunstyrelseförvaltningen och kommunledningen istället.

Resultatbudget	Bokslut	Budget	Budget	Budget	Plan	Plan
<i>Belopp i mnkr</i>	2019	2020	rev 2020	2021	2022	2023
Verksamhetens intäkter och kostnader	-8 611	-8 782	-8 758	-8 969	-9 191	-9 358
- varav effektivisering generellt		120		85	185	142
Avskrivningar	-255	-245	-245	-280	-302	-338
Verksamhetens nettokostnader	-8 866	-9 027	-9 003	-9 249	-9 493	-9 696
Skatteintäkter	6 935	7 168	7 168	7 242	7 553	7 830
Generella statsbidrag och utjämning	1 940	1 877	1 877	2 077	2 035	2 061
Utökat statsbidrag		28	28		0	0
Summa skatteintäkter och utjämning	8 875	9 073	9 073	9 319	9 588	9 891
Verksamhetens resultat	9	46	70	70	95	196
Finansnetto	503	165	165	177	170	165
- finansnetto exkl. utdelning	453	120	120	125	120	115
- utdelning från bolagen	50	45	45	52	50	50
Årets resultat	512	211	235	247	265	361
Årets resultat genom skatter och generella statsbidrag	4,6%	4,2%	2,3%	2,7%	2,8%	3,6%
Verksamhetens resultat genom skatter och generella statsbidrag	-1,1%	3,0%	0,5%	0,8%	1,0%	2,0%
Verksamhetens resultat inkl. utdeln. bolagen	-0,5%	3,9%	1,0%	1,3%	1,5%	2,5%

3.2 Driftbudgetramar

Driftnämnd/anslag, belopp i miljoner kronor	ÖSB 2020	Styrande 2021	Budget 2021 (SD)	Skillnad
Summa nämnder	8 504,4	8 775,0	8 797,9	22,9
Programnämnd Barn- och utbildning	3 711,0	3 842,8	3 858,8	16,0
Programnämnd Social välfärd	3 175,8	3 256,7	3 286,3	29,7
Programnämnd Samhällsbyggnad	665,9	702,8	695,3	-7,6
Vuxenutbildning- och arbetsmarknadsnämnd	527,7	540,4	543,3	2,9
Kommunledning	39,2	45,5	39,1	-6,4
Kommunstyrelseförvaltning	374,5	376,5	364,8	-11,7
Landsbygdsnämnd	6,2	6,2	6,2	0,0
Stadsrevision	3,9	3,9	3,9	0,0
Valnämnd	0,2	0,2	0,2	0,0
Utrymme för kommunstyrelsen	359,8	323,3	304,7	-18,6
Oförutsedda behov – Kommunstyrelsen	13,0	26,0	19,5	-6,5
Oförutsedda behov – KS utskott	1,6	1,6	0,8	-0,8
Utrymme för överfört resultat	10,0	10,0	10,0	0,0
Utrymme för generella kostnadsökningar	213,6	203,8	203,8	0,0
Utrymme för kostnadsökningar investeringar ofördelat	82,6	75,9	74,1	-1,9
Utrymme för kostnadsutjämnings effekter	37,0	0,0	0,0	0,0
Riktad omprövning ofördelat - tolkkostnader		0,0	-4,0	-4,0
Riktad omprövning ofördelat - arvoden		0,0	-1,5	-1,5
Presentkort fattigpensionärer		0,0	0,0	0,0
Riktad omprövning hyra ofördelat	-4,0	0,0	0,0	0,0
Politiskt utrymme ospecificerat	6,0	6,0	2,0	-4,0
Kommungemensamma verksamheter	245,8	243,7	233,8	-9,9
Nerikes brandkår	84,6	86,5	86,5	0,0
Omställning och kompetens	10,0	10,0	10,0	0,0
Övrigt	23,5	28,3	48,3	20,0
Länsmusiken	43,7	44,7	37,9	-6,9
Örebro Läns Flygplats AB	16,9	17,0	0,0	-17,0
Gemensamt	8,3	0,0	0,0	0,0
Örebrokompaniet	22,4	22,7	19,7	-3,0
Facklig verksamhet	18,4	18,4	18,4	0,0
Utrymme för kompetensförsörjning	18,0	13,0	13,0	0,0
Sociala investeringar		3,0	0,0	
Kommungemensamma statsbidrag	-131,4	-86,0	-86,0	0
Flyktingstatsbidrag	-82,1	-48,0	-48,0	0
Maxtaxa BO	-49,3	-38,0	-38,0	0
Finansiering	-196,8	-281,4	-281,4	0
Personalförsäkringsnetto	-244,0	-286,4	-286,4	0
Pensionskostnader	433,0	416,0	416,0	0
Semesterlöneskuldförändringar	15,0	20,0	20,0	0
Kapitalkostnader	-316,0	-346,2	-346,2	0
Försäljning tomträtter	-20,0	-20,0	-20,0	0
Exploateringsintäkter	-65,0	-65,0	-65,0	0
Avskrivning lån	0,2	0,2	0,2	0
Driftbudget totalt	8 781,8	8 974,6	8 969,0	-5,6

3.3 Utökade effektiviseringsuppdrag och riktade besparingsuppdrag

För att finansiera satsningar inom välfärden föreslår vi också utökade effektiviseringar och riktade besparingsuppdrag på utvalda områden jämfört med de styrande. De styrande föreslår totalt 70 miljoner kronor år 2021 medan vi föreslår 85,3 miljoner kronor. Våra effektiviserings- och besparingsuppdrag blir alltså sammanlagt något större än de styrande partiernas år 2021, men till skillnad från de styrande så ligger tyngdpunkten i våra besparingar inom verksamheter utanför välfärdens kärna.

Nedan redovisas de generella effektiviseringsuppdragen som vi föreslår jämfört med de som föreslås av de styrande partierna:

Område	Effektivisering 2021 (mnr)	
	Styrande	SD
Barn och Utbildning	26,0	20,0
Social välfärd	30,6	23,6
Samhällsbyggnad	5,6	11,0
Vuxenutbildning och arbetsmarknad	4,3	12,4
Kommunledningen	0,4	3,6
Kommunstyrelseförvaltningen	3,0	14,6
Summa	70,0	85,3

3.4 God hushållning med skattemedlen

Vi ska inte ta ut mer i skatt än vad som behövs för att klara välfärden. För kommande budgetår 2021 ser vi ingen möjlighet att sänka kommunalskatten, eftersom kommunens ekonomi år 2021 är särskilt ansträngd på grund av pandemin. Däremot ser vi ett utrymme för en liten skattesänkning om 5 öre per hundralapp från år 2022. Vi är övertygade om att detta kan möjliggöras genom bättre hushållande av skattemedlen.

→ För 2021 yrkar vi att skattesatsen lämnas oförändrad på 21 kronor och 35 öre.

Det finns många områden som kommunen behöver jobba med för få skattepengarna att räcka, men vars effekter vi inte räknat på till den här budgeten. Några av dessa områden är:

- Bli bättre på att söka de statsbidrag som vi är berättigade till.
- Minska kostnaderna för personal i omställning.
- Minska kostnaderna för avgångsvederlag.
- Gör Örebro kommun mindre attraktivt för nyanlända så att kostnadstrycket på Örebro kommun minskar.
- Stimulera till frivillig återvandring av personer i utanförskap.
- Motverka åldersbedrägerier bland ensamkommande.
- Stoppa onödiga symboliska utgifter så som HBTQI-diplomeringsar.
- Åtgärder för att minska försörjningsstödet kostnader.
- Eftersträva stopp för flyktingmottagande i kommunen.

4. Kommunövergripande strategier

4.1 Vitaliserad demokrati, stärkt medborgarinflytande och ökad transparens

Det är av stor vikt att kommuninvånarna känner sig delaktiga i de kommunala beslutsprocesserna och att folkvalda har god insyn i alla kommunens verksamheter. Vi vill därför att beslut i särskilt viktiga och övergripande frågor, inte minst inom invandringspolitik, ska föregås av kommunala folkomröstningar, rådslag eller undersökningar. Därför ska möjligheterna för medborgare att påverka politiken ökas genom att kommunen öppnar upp för medborgarförslag och E-petitioner. För insynens skull ska samtliga partier också erbjudas insynsplatser i bolagsstyrelser, nämnder, utskott och beredningar om partiet inte innehar ledamots- eller ersättarplats.

En annan viktig del i att vitalisera den lokala demokratin är att medborgarna har förtroende för politiken och att de politiska rörelserna bygger på traditionellt folkrörelsearbete. Alltför vidlyftiga kontanta stöd till partierna riskerar att minska förtroendet för politiken och motverkar det traditionella folkrörelsearbetet. Därför vill vi halvera det kommunala partistödet till partierna.

- **Beslut i särskilt viktiga och övergripande frågor ska föregås av kommunala folkomröstningar, rådslag eller undersökningar.**
- **Kommunen ska vara öppen för medborgarförslag i både nämnder och fullmäktige.**
- **Möjlighet för kommuninvånare att lämna in förslag och samla stöd elektroniskt ska införas.**
- **Alla partier som är invalda i kommunfullmäktige ska ha rätt till insynsplatser i bolagsstyrelser, nämnder, utskott och beredningar om partiet inte innehar ledamots- eller ersättarplats.**
- **Det kommunala partistödet ska halveras.**

4.2 Kommunen ska vara en bra arbetsgivare

Örebro kommun ska erbjuda en god och trygg arbetsplats där de anställda trivs och växer i sina uppdrag. Tyvärr ser vi idag hur arbetsvillkoren för främst kvinnor i offentlig sektor är under all kritik med en allt mer otrygg arbetsmiljö, skenande stress och höga sjukskrivningstal. En starkt bidragande orsak till den psykosocialt dåliga arbetsmiljön beror på de ofrivilligt delade turerna och personal i omställning. En stor del av att vara en bra arbetsgivare är att säkerställa att personalen känner sig trygg på sin arbetsplats.

Kommunen ska verka för ett utökat personskydd för de yrkeskategorier som möter hot och våld i sitt arbete. Istället för att örönmärka pengar till någon särskild satsning som inte passar alla, så skapar vi istället en pott där verksamheterna kan äska pengar till trygghetsfrämjande insatser. Trygghetsfrämjande insatser kan till exempel handla om utbyggnad av personlarm, tillfällig ökning av personalstyrkan, skyddsutrustning och väktare. Det kan även inkludera andra insatser som är relaterade till att öka tryggheten och förbättra arbetsmiljön på arbetsplatsen. Personalen i Örebro kommun ska också känna sig trygg i att inte smittas av farliga sjukdomar. Därför ska kommunen alltid erbjuda kostnadsfri vaccination mot TBC och säsongsinfluensa till personal i de verksamheter som i högre grad än andra är utsatta för smittorisk.

När man som anställd i Örebro kommun möter medborgare, är det viktigt att man uppför sig professionellt och ger ett neutralt intryck. De som jobbar i kommunen ska därför alltid förväntas bära en politiskt och religiöst neutral klädsel. Örebro kommun ska alltid behandla alla arbetssökande lika, ingen form av så kallad positiv särbehandling ska förekomma när kommunen rekryterar eller kallar till arbetsintervju. Att tillhöra en underrepresenterad grupp i ett yrke, exempelvis manlig arbetssökande till förskolan, ska inte ses som meriterande. Samtliga arbetssökande ska istället bemötas som individer och bedömas utifrån sina individuella kvalifikationer, något annat förfarande är uppenbart diskriminerande. Därför vill vi avskaffa positiv särbehandling som verktyg vid rekrytering.

Kommunens anställda ska alltid känna att det är tryggt att lyfta missförhållanden till ytan. Kommunen har idag en visselblåsarfunktion som är ett fundamentalt viktigt verktyg för just detta syfte. Det är dock beklämmande att så få medarbetare i våra verksamheter vet om att vi har denna funktion. Därför vill vi se över hur vi bättre kan informera om visselblåsarfunktionens existens och även säkerställa fortsatt utveckling och förbättring av denna funktion.

- **Kommunen ska påskynda arbetet med att avskaffa de ofrivilligt delade turerna.**
- **Kommunen ska verka för utökat personskydd för de yrkeskategorier som möter hot och våld i sitt arbete.**
- **Kommunen ska erbjuda kostnadsfri vaccination för TBC och säsongsinfluensa till personal i verksamheter som i högre grad är utsatt för smittorisk än andra.**
- **En politiskt och religiöst neutral klädkod ska gälla för kommunens anställda.**
- **Positiv särbehandling ska inte förekomma inom Örebro kommuns verksamheter.**
- **Kommunens visselblåsarfunktion ska förbättras.**

4.3 Strategi för jämställdhet

För oss är utgångspunkten primärt att alla ska ha samma förutsättningar. Mycket av jämställdhetsarbetet har under en längre tid riktat in sig på utfall där målbilden är en jämn könsfördelning. För att uppnå ett jämnt utfall krävs det inte helt sällan att det görs avkall på förutsättningarna, exempelvis via kvotering, likväl som att utfallet måste betraktas som sekundärt om förutsättningarna ska hållas likvärdiga.

Sverigedemokraterna tror på människans egen förmåga att göra adekvata val utifrån sina egna förutsättningar och önskemål. Politikens roll är inte att styra över människor baserat på könstillhörighet, utan att istället skapa likvärdiga förutsättningar, oavsett kön.

→ **Det överordnade målet för kommunens jämställdhetsarbete ska vara att ge alla samma förutsättningar.**

4.4 En mer småföretagsvänlig kommun

Kommunen ska i högre utsträckning prioritera att skapa ett gott företagsklimat för småföretagen. Det kan vi göra dels genom att förbättra den kommunala servicen till företag och genom att förändra hur kommunen upphandlar sina avtal. Allt för ofta ställs idag för skarpa skallkrav i kommunala upphandlingar som får till följd att de små företagen slås ut. Vi menar att upphandlingar istället ska utformas på ett sådant sätt att det gynnar små och lokala företag. Detta kan vi göra genom att minska storleken på kontrakt, förbättra och förenkla information, förlänga anbudstider och dela upp större upphandlingar i mindre delar.

Örebro har ett fördelaktigt läge som knutpunkt för logistiken genom att flera år i rad ligga i toppen av rankingen "bästa logistikläge" vilket ger mycket goda förutsättningar för ett gynnsamt företagsklimat.

- **Rimligare skallkrav i kommunala upphandlingar.**
- **Kommunen ska eftersträva att minska storleken på kontrakt genom att dela upp upphandlingar i mindre delar.**
- **Förbättra och förenkla information kring upphandlingar.**
- **Örebros gynnsamma logistiska läge ska tillvaratas.**
- **Örebro kommun ska vara lyhörd inför de lokala företagens behov.**

4.5 En kostpolicy som gynnar lokala näringar

Den mat vi får i oss är bland de viktigaste aspekterna i våra liv. Inte enbart kopplat till att den är näringsriktig, utan också att den smakar gott och är tilltalande. En fråga som vuxit genom åren är intresset för matens ursprung. Detta är viktigt kopplat till miljö och ekonomi, men även smak. I dagens internationellt sammankopplade värld, är ett fokus kring den lokala näringen och våra närliggande producenter mer central än någonsin.

Konkurrensen gentemot andra länder är stor. Med varierande krav i de olika länderna, innebär det att exakt samma livsmedel inte bara skiljer sig i prisnivå, utan också innehar en växlande kvalitet. Flera studier har gjorts och ännu har det inte tydligt bevisats att ekologiska livsmedel från andra länder skulle vara av bättre kvalitet än konventionellt producerad mat från Sverige. De svenska kraven håller alltså sådan hög standard, att även de konventionellt producerade livsmedlen från Sverige oftast är lika bra eller bättre än andra länders ekologiska livsmedel.

I regeringens livsmedelsstrategi för Sverige sätter man ett inriktningsmål att 30 procent av den svenska jordbruksmarken ska utgöras av certifierad ekologisk jordbruksmark och 60 procent av den offentliga livsmedelskonsumtionen ska utgöras av certifierade ekologiska produkter år 2030. Ur miljösynpunkt och med syfte att gynna lokala näringsidkare, vill Sverigedemokraterna istället ändra kommunens fokus från att följa regeringens livsmedelsstrategi kopplat till ekologiskt, till att istället inrikta sig på lokalproducerade livsmedel. I enlighet med EU:s frihandelsavtal kan vi dock inte uteslutande handla från svenska producenter, därför ställer vi kravet att svenska regelverk ska uppfyllas och att motsvarande nivå av den svenska djurskyddslagstiftningen måste upprätthållas av producenten, vid inköp och upphandling av animaliska livsmedel. Vegetabiliska livsmedel ska i första hand köpas in från lokala producenter och i andra hand från vårt närområde.

Med fokus på lokalproducerade livsmedel vill Sverigedemokraterna även utreda möjligheterna att börja köpa in vildsvinskött som en del av kommunens verksamheters vardagliga kost. Vildsvinskött är inte bara lokalproducerat utan även etiskt riktigt, då vildsvin per automatik levtt ett fritt och naturligt liv. Vid ett eventuellt införande skulle detta också innebära att fler vildsvin skjuts, vilket är ett ansenligt önskemål från boende på landsbygden.

Inom skolan, men även inom andra kommunala verksamheter, är det vanligt att specialkost i olika former produceras varje dag. Intolerans mot gluten och laktos tillhör de vanligaste anledningarna till behov av specialkost. Det finns även fall där behov av specialkost åberopas av rent religiösa skäl. Sverigedemokraterna ser ett stort behov av att effektivisera tillverkningen av mat, dels för att underlätta för personalen

och för att hålla kostnaderna nere. Därför ser vi inget behov för skattebetalarna att stå för kostnaden för de extra maträtter som tillverkas för att uppfylla religiösa krav.

Istället vill vi tillsätta en utredning för att se över, omarbета och effektivisera menyerna i våra verksamheter. Syftet är att inkludera så många personer som möjligt, som idag är i behov av specialkost, till att i högsta möjliga grad kunna äta huvudalternativet istället. När det även erbjuds vegetariska rätter som andrahandsalternativ, borde detta sammantaget vara tillräckligt så att behov av specialkost sällan uppstår.

- **Andelen lokalproducerade livsmedel som kommunen köper in ska öka.**
- **Animaliska livsmedel ska endast köpas in från producenter som uppfyller kraven enligt svenska regelverk och i motsvarande nivå med svensk djurskyddslagstiftning.**
- **Vegetabiliska livsmedel ska i första hand köpas in från lokala producenter och i andra hand ifrån vårt närområde.**
- **Utred möjligheterna att köpa in vildsvinskött som ytterligare ett köttalternativ till våra verksamheters menyer.**
- **Specialkost som produceras av religiösa skäl ska inte bekostas av skattebetalarna.**
- **Utred möjligheterna att minska kostnader för specialkost genom att utarbета välbalanserade huvudalternativ som minimerar behovet av specialkost.**

5. Direktiv till de kommunala bolagen

De kommunala bolagen ska bidra till en god utveckling för kommunen som helhet och ge avkastning till kommunen när utrymme uppstår. För kommande treårsperiod anser vi att avkastningen från de kommunala bolagen ska fortsatt vara 52 miljoner kronor per år.

5.1 Örebro Rådhus AB

Kommunkoncernens moderbolag Örebro Rådhus AB äger och förvaltar aktier, kommunens hel- och delägda aktiebolag, svarar för ekonomisk uppföljning av dotterbolagen och förmedlar information om dotterbolagens verksamhet till kommunstyrelsen. Moderbolaget ska bidra till arbetet med en socialt och ekonomiskt hållbar utveckling för kommunen som helhet.

5.2 Örebrobostäder AB

Den viktigaste uppgiften för Örebrobostäder AB (ÖBO) är att tillhandahålla hyresbostäder till rimliga priser för resurssvaga grupper såsom ungdomar och pensionärer, men även agera för att uppnå en större variation av boendeformer i vissa områden. Kommunen ska vid nybyggnation eftersträva en blandning av olika boendeformer för att öka kontaktytorna mellan olika inkomstgrupper och underlätta assimilering av invandrade personer. I samma syfte ska en del av ÖBO:s hyresbestånd kunna omvandlas till bostadsrätter om de boende så önskar.

Renoveringar leder ofta till dramatiska hyreshöjningar. Lyckligtvis finns det lösningar som kan mildra detta. Hyresgästerna kan själva stå för till exempel trappstädning och byte av glödlampor i trapphus och tvättstuga, i utbyte mot en hyresrabatt. Bättre isolerade dörrar och fönster ger minskad energiförbrukning, som även det borde komma hyresgästen till del genom en minskning av den framtida hyreshöjningen. För att motverka boendesegregationen ska ÖBO alltid ställa krav på förvärvsinkomst för de under 60 år utanför kommunen som önskar flytta till en bostad som förvaltas av ÖBO. Man ska alltid ställa krav på fast inkomst för reguljära bostadssökande som söker bostäder i särskilt utsatta områden såsom: Vivalda, Oxhagen och Varberga.

ÖBO ska inte kvotera lägenheter till nyanlända. Sverigedemokraterna vill att de lägenheter som idag kvoteras, istället ska användas till våra egna medborgare som är i sociala behov av förtur till lägenheter, såsom hemlösa. Kvotering upplevs som orättvist då bostadskön till en lägenhet blir allt längre, nu är det flera års väntetid även för de mindre attraktiva stadsdelarna som ligger långt från centrum.

5.3 Kumbro Vind AB

Sverigedemokraterna menar på att det idag finns en allmän övertro kring vindkraften som en lösning för framtidens energiförsörjning. Tillfälliga produktionstoppar kan imponera, men elproduktionen varierar över tid och årstid. Vindkraften riskerar ofta att ha en negativ inverkan på landskapsbilden, kulturvärden och människors vardag. Vindkraft kräver reglerkraft för att kunna utjämna produktionstoppar och -dalar, detta löser man genom att använda till exempel kolkraft, vilket helt förtar miljönyttan.

Vindkraften stör dessutom fågellivet på flera sätt, dels genom att utgöra ett störande element i naturen och genom att fåglar även blir skadade eller dör när de kommer i kontakt med propellerns vingar. Enligt Naturvårdsverkets rapport från år 2017 kan ett enskilt vindkraftverk störa fågellivet på en så stor yta som upp till 78.5 kvadratkilometer. Detta är en yta betydligt större än hela Örebros tätort, som då tränger undan fågellivet. Särskilt berörda fågelarter är lommar, gäss, änder och vadare - där flyttande fåglar är särskilt känsliga för störningarna.

Kumbro Vind AB har idag som uppgift att äga och producera vindkraft, men har stundvis dragits med förluster som tyngt skattebetalarna. Att Örebro kommun förvaltar ett eget energibolag, när energiproduktion inte tillhör den kommunala kärnverksamheten, gör att Sverigedemokraterna inte anser att fortsatt ägande av bolaget är försvarbart. Sverigedemokraterna vill därför avyttra Örebro kommuns andel i bolaget Kumbro Vind AB.

→ **Avyttra Örebro kommuns andel i bolaget Kumbro Vind AB.**

5.4 Kumbro Stadsnät AB

Bolaget har som ändamål att skapa ett öppet och operatörsoberoende bredbandsnät i Örebro kommun och Kumla kommun. Detta samarbete ger anslutning till de bägge kommunernas förvaltningar, som i sin tur ger möjligheten för anslutning till olika företag, hushåll och organisationer. Under år 2021 ska bolaget fortsätta genomföra utbyggnad av bredbandsnätet i tätorter på landsbygden och om möjligt höja ambitionsnivån till att även inkludera hushåll som ligger utanför tätorterna.

5.5 Länsmusiken AB

Bolaget ska i högre grad söka sin finansiering ifrån marknaden, för att kunna bli mindre beroende av den omfattande ekonomiska assistansen man idag får från kommunen.

5.6 Biogasbolaget i Mellansverige AB

Det går mode i vilket som ska vara det framtida drivmedlet. Biodiesel, biogas, vätgas och eldrift är flera av kandidaterna. Men om kommunen bygger ut sin fordonsflotta utefter ett enskilt drivmedel, som kan bli omodernt och fñas ut, då måste hela fordonsflottan säljas. Vem skulle kunna tänkas vara intresserad av att köpa ett fordon, där drivmedlet är på utgång och snart inte går att köpa?

Förutom kommunen finns det redan en privat producent i kommunen och ytterligare en aktör sett i länet som kan erbjuda gas till den som har behov. Med flera aktörer på marknaden i vårt närområde, finns därmed inte heller något behov för kommunen att utveckla sin verksamhet inom området. Den tidigare viktiga uppstarts- och experimentfasen är numera avklarad och även beprövad gentemot marknaden. Drivmedelsproduktion tillhör inte den kommunala kärnverksamheten, därför ska Örebro kommuns andel i bolaget säljas.

→ **Avyttra Örebro kommuns andel i Biogasbolaget i Mellansverige AB.**

5.7 Örebrokompaniet

Örebrokompaniets uppdrag är att bedriva marknadsföring av Örebro, bedriva turistverksamhet, främja privat- och affärsturism i Örebro, samt skriva avtal om marknadsföringsstöd av Örebro elitidrottslag. Mot bakgrund av senaste tidens avslöjanden kring missförhållanden i bolaget, anser vi att kommunen bör strama åt sitt stöd till Örebrokompaniet.

5.8 Örebro läns flygplats AB

Det kommunala delägandet i Örebro läns flygplats AB är och har varit en kostsam historia för skattebetalarna. Flygplatsens möjlighet att gå med vinst är i princip obefintlig, även på lång sikt, eftersom det råder en överetablering av regionala flygplatser i Mellansverige. Utbudet är helt enkelt större än efterfrågan. Alldeles för många kommuner i Mellansverige håller liv i sina flygplatser genom kostsamma varianter av konstgjord andning.

Sverigedemokraterna har självklart inget emot att det finns en flygplats i vår region, men vi anser inte att en sådan ska bedrivas på bekostnad av kommunens skattebetalare. Speciellt inte när vi har stora behov inom äldreomsorgen, skolan och barnomsorgen. De långsiktiga prognoserna för alla kommunernas ekonomi ser även den dyster ut. I den mån som regionala flygplatser överhuvudtaget ska tillhandahållas av det offentliga, så bör den större frågan om var och vilka flygplatser som ska finnas i Sverige lösas, avhandlas och finansieras på nationell nivå. Mot bakgrund av detta anser Sverigedemokraterna att Örebro kommun ska avyttra sina ägarandelar i Örebro läns flygplats AB.

→ **Avyttra Örebro kommuns andel i bolaget Örebro läns flygplats AB.**

5.9 Örebro Parkering AB

Vi har hela tiden ansett att kommunens parkeringsverksamhet inte behöver bedrivas i bolagsform utan ser hellre att verksamheten flyttar tillbaka till den kommunala tekniska förvaltningen. Bolagets problemtungda start har styrkt oss i denna uppfattning.

→ **Lägg ned bolaget Örebro Parkering AB och flytta över verksamheten till Örebro kommuns tekniska förvaltning.**

6. Invandring och mångkultur

Sverigedemokraterna motsätter sig inte invandring, vi menar att invandring måste hållas på en sådan nivå och vara av sådan karaktär att den inte utgör ett hot mot vår nationella sammanhållning eller mot vårt lands välfärd och trygghet. Tyvärr ligger vi inte på en sådan nivå idag, utan ser istället hur invandringen lett till stora påfrestningar för välfärden, segregation, samt ökad brottslighet och religiös fundamentalism. Det är idag svårt att avgöra exakt hur mycket asylinvandringen har kostat kommunen. Vi vet hur mycket vi får i statsbidrag av Migrationsverket, men det täcker bara en del av de initiala kostnaderna för mottagande och få eller inga av de långsiktiga kostnaderna. Samtidigt är kostnaderna utspridda på en mängd olika kostnadsposter inom kommunen. Vi tycker det är viktigt att invandringens ekonomiska och sociala kostnader redovisas tydligt inför medborgarna. För att skapa ett större budgetutrymme för välfärdssatsningar, ska kommunen försöka minska inflödet av migranter till kommunen, undersöka billigare boendelösningar för anvisade flyktingar, minska kostnader för tolk och hemspråksundervisning, minska bidragen till föreningar för invandrarkultur, uppmuntra till frivillig återvandring för personer i utanförskap, motverka åldersbedrägerierna bland ensamkommande och sluta erbjuda vuxna nyanlända studier på nationella gymnasieprogram.

6.1 Örebro kommun behöver en lång invandringspaus

Örebro kommun har under lång tid tagit emot alldeles för många flyktingar, därför ska kommunen nu göra allt för att minska inflödet av nya migranter. Eftersom Örebro har en relativt stor andel utrikesfödda jämfört med andra kommuner, anser vi att kommunen ska eftersträva att under etableringstiden placera flyktingar i andra kommuner, företrädesvis i de kommuner vars kommunstyren är mest positivt inställda till flyktingmottagning. Detta torde vara fullt möjligt eftersom ett flertal kommuner uttryckligen har nischat sig i frågan och öppet hävdar att migrationen leder till en ekonomisk vinst för dem.

- **Örebro kommun ska ansöka om undantag från bostättningslagen.**
- **Örebro kommun ska i första hand placera nyanlända flyktingar i andra kommuner, företrädesvis i de kommuner vars kommunstyren anser sig se stora fördelar med flyktingmottagande.**
- **Örebro kommun ska utöva påtryckningar gentemot staten för ökat kommunalt självbestämmande gällande invandringspolitik.**
- **Eventuella planer av nya privata förläggningar för asyl- och anhöriginvandrare ska omedelbart stoppas.**

6.2 Högre krav - Anpassning istället för integration

Sverigedemokraterna är anhängare till talesättet "ta seden dit man kommer" och erbjuder som alternativ till integrationspolitiken att det ska ställas förväntningar och krav på invandrare, att de ska anpassa sig till det svenska samhället. Så är det tyvärr inte idag. Årligen utdelas miljoner i kommunala skattepengar till invandrarföreningar vars syfte är att bevara invandrares ursprungliga kulturella identitet i det nya landet. I skolan tillåts elever lämna ordinarie lektioner för att gå på hemspråksundervisning och vuxenutbildningen erbjuder bönerum. Vid kontakt med kommunen erbjuds ofta tolk helt kostnadsfritt, även till personer som bott i Sverige i decennier och som borde förväntas ha lärt sig svenska. Sverigedemokraterna anser inte bara att detta sänder fel signaler, utan att det också är kontraproduktivt och istället leder till en ökad segregation. Kravlösheten måste ersättas av höjda förväntningar. Vi menar att det största ansvaret för individens integration i det nya samhället främst ligger hos individen själv.

Politiken ska dock i viss utsträckning sträva efter att tillgängliggöra och sänka trösklarna till det svenska samhället och dess majoritetskultur. Ett viktigt sätt som kommunen kan göra för att möjliggöra detta och underlätta assimilation på är att erbjuda en god samhällsorientering till alla nyanlända. Köerna till samhällsorienteringen måste kortas och kursinnehållet utökas för att detta ska kunna bli möjligt på riktigt. Sverigedemokraterna vill även höja medborgarskapets status, medborgarskapet ska ses som ett privilegium vilket man förtjänar genom att anstränga sig. Därför vill vi göra kommunens ceremoni för nyblivna svenska medborgare mer exklusiv och högtidlig. För att få hedras i kommunens ceremoni ska man först ha visat att man intresserat sig för och skaffat sig kunskap om, sitt nya hemlands språk och samhällsliv.

- **Samhällsorienteringen för nyanlända ska förlängas.**
- **Stödet till föreningar vars verksamhet syftar till att bevara invandrares ursprungliga kulturella identiteter ska avvecklas.**
- **Restriktiva regler ska gälla för anlåtande av tolkar (teckentolkar undantaget).**
- **Kommunal service och information ska i regel endast ges på svenska och de nationella minoritetsspråken.**
- **Kommunen ska kräva språktest samt prov i svenskt samhällsliv, med godkänt resultat, för de invandrare som önskar delta i kommunens ceremoni för nyblivna svenska medborgare.**
- **Kommunens verksamheter ska inte tillhandahålla bönerum.**

6.3 Öka återvandringen

Örebrons befolkning har ökat rejält de senaste åren. En stor del av befolkningsökningen består av invandring med utomeuropeisk bakgrund, många från denna grupp har haft svårt att etablera sig i samhället. De som invandrat till kommunen har ofta bosatt sig i redan invandrartäta stadsdelar som dras med hög arbetslöshet, kriminalitet och social oro. Samhället i stort har inte klarat av att tillskapa arbetstillfällen, bostäder, lärare och socialsekreterare i tillräcklig utsträckning, vilket resulterat i att många av de som kommer hit hamnar i ett livslångt utanförskap. Sverigedemokraterna vill därför se över möjligheten att på frivillig basis uppmuntra nyanlända och utrikesfödda i utanförskap att frivilligt kunna återvända till sina respektive hemländer. Vi vill därför inrätta ett kommunalt återvandringsbidrag, utöver det statliga bidraget som redan existerar, samt en återvandringshandläggare som administrerar detta. Ambitionen ska vara att uppmuntra personer i utanförskap att återvända genom att ge den enskilde bra förutsättningar att kunna återvända.

Detta ska finansieras dels genom minskade försörjningsstödskostnader och genom samfinansiering från statligt håll, exempelvis genom projektstöd från Migrationsverket. Vi avsätter 5 miljoner kronor första året för att kunna starta upp denna verksamhet. En annan viktig del i att öka återvandringen är att hjälpa rättsväsendet att upptäcka illegala migranter som gömmer sig för myndigheter. Därför ska kommunens anställda instrueras att omedelbart rapportera misstänkta fall till sina överordnade, för vidare hantering och polisanmälan.

- **Örebro kommun ska erbjuda ett kommunalt återvandringsbidrag.**
- **Kommunen ska inrätta en återvandringshandläggare.**
- **Kommunens anställda ska uppmanas rapportera misstänkta brott mot utlänningslagen.**
- **Ett regelbundet informativt utskick om möjligheterna till återvandring ska göras till utländska medborgare under 65 år som nolltaxerat de senaste fem åren av sitt vuxna liv.**

6.4 Minskade kostnader för ensamkommande barn och krafttag mot åldersbedrägerier

Det är förenat med mycket höga kostnader att mottaga ensamkommande barn eftersom de är avsevärt mer resurskrävande och åtnjuter fler privilegier än vuxna asylsökande. Det handlar om skolplatser, särskild försorg från socialtjänstens sida och inte minst de höga kostnaderna för boende på HVB/stödboende eller i familjehem. Sådana utgifter och insatser må vara motiverade i de fall det verkligen rör sig om barn, men bedrägerierna har varit många. Bedrägeri ska aldrig löna sig. För att upprätthålla ordning och rättvisa, samt hushålla väl med skattebetalarnas pengar, ska socialnämnden alltid säkerställa att det gjorts en medicinsk åldersbedömning av ensamkommande barn innan de placeras in i dyra boendeformer.

- **Asylsökande som avslöjats med åldersbedrägeri ska stängas av från skolan om det visar sig att vederbörande varit för gammal att börja i gymnasiet.**
- **Fall av åldersbedrägeri ska alltid polisanmälas.**
- **Utred möjligheterna kring att göra personer, som ljugit om sin ålder i asylprocessen, återbetalningsskyldiga till Örebro kommun för motsvarande summa som de tillskansat sig på felaktiga grunder.**
- **Socialnämnden ska alltid säkerställa att det gjorts en medicinsk åldersbedömning på ensamkommande innan de placeras på HVB/stödboende.**

6.5 Motverka det hitresta tiggeriet

Tiggeridebatten har pågått i många år och är fortfarande aktuell. Tiggeriet medför många problem för det samhälle där det accepteras - multikriminella nätverk kan använda tiggeri i kombination med människohandel som binärningar. Människor känner sig påhoppade i det offentliga rummet och tällåger uppförs utan tillstånd på både privat och offentlig mark. Samtidigt löser tiggeriet ingenting, då problemet med fattigdomen bland minoriteter i Rumänien och Bulgarien är av strukturell karaktär och kan således inte lösas genom individuella allmosor. Snarare riskerar minoriteternas stigmatisering och utsatthet att befästas om tiggeriet tillåts fortgå.

Lyckligtvis är det inte längre enbart Sverigedemokraterna som numera vill införa ett nationellt tiggeriförbud, men det nationella förbudet lyser än så länge med sin frånvaro. Därför anser vi att kommunen, i väntan på ett sådant nationellt förbud, ska göra all som går för att förbjuda tiggeri i en så hög utsträckning som möjligt. I praktiken innebär det att införa tiggerifria zoner i staden, som flera andra kommuner redan har gjort. Kommunen ska inte heller, som idag, underlätta för de internationella tiggarglorna att kunna verka i Sverige genom att via Stadsmissionen erbjudas särskilt härbärge med kost och logi.

- **I väntan på nationellt tiggeriförbud ska tiggeri förbjudas i utvalda områden i staden.**
- **Kommunen ska inte bidra till att bekosta kost och/eller logi åt hitresta utländska tiggare.**

6.6 Bekämpa islamistisk fundamentalism

På bara några decennier har antalet våldsbejakande islamiska extremister gått från att vara ett nästan okänt fenomen i Sverige, till att nu vara betydligt fler till antalet än det samlade antalet höger- och vänsterextremister. Bara från Örebro kommun har ett tjugotal åkt för att strida för terrorsekten Islamiska Staten. Vi ser med mycket stor oro på den utvecklingen.

Samtidigt vet vi att runt den hårda kärnan av våldsbejakande extremister så finns många som inte själva är våldsbejakande, men som stödjer islamistiska idéer som kvinnans underordnande, förföljelse av sexuella minoriteter, straff för hädelser mot religionen, att lagstiftning ska vara baserad på sharia och andra idéer som inte hör hemma i en västerländsk liberal demokrati. Den hårda kärnan av våldsbejakande extremister och den omgivande islamistiska miljön, utgör tillsammans ett direkt hot mot Sverige på flera plan. Dels mot vår fysiska säkerhet, och mot många av de värderingar och friheter som vi européer länge tagit för givna. Därför är det av största vikt att kommunen gör vad den kan för att motverka att denna miljö får starkare fäste i Örebro.

- **Kommunen ska alltid avråda Skolinspektionen från att godkänna ansökningar om nyetablering av friskolor från huvudmän som mottager ekonomiskt stöd från islamistiskt präglade stater eller missionärer.**
- **Etableringen av fundamentalistiska moskéer ska motverkas.**
- **Kommunen ska ha som policy att dra in de kommunala bidragen till föreningar eller studieförbund som bjuder in homofoba, antivästliga eller teokratiska hatpredikanter.**
- **Kommunen ska ha en särskild strategisk samordnare mot våldsbejakande extremism och hedersförtryck som uteslutande jobbar med detta.**
- **En särskild parlamentarisk arbetsgrupp som jobbar med frågor knutna till extremism och fundamentalism ska tillsättas.**
- **En kartläggning ska genomföras, stadsdel för stadsdel, om hur och i vilken omfattning problemet med hedersrelaterat våld, tvångsäktenskap, barnäktenskap, könsstympning och slöjtvång yttrar sig i respektive stadsdel.**

7. Trygghet

7.1 Förebygg brott och tag krafttag mot brottsligheten

Den upplevda tryggheten i Örebro kommun har försämrats. Narkotikaförsäljning sker öppet på fler och fler platser och gängkriminaliteten med dess effekter har i det närmaste blivit vardag. Kommunen måste sätta ned foten och både stävja och försvåra för brottslingar, samtidigt som de laglydiga medborgarna ska skyddas. Det behövs en ordentlig utökning av antalet patrullerande ordningsvakter och det behövs även en utökning av kameraövervakningen. Självklart ska de kameror som används inte vara av den avidentifierande typen, utan de ska kunna bidra med bilder som möjliggör avslöjande av gärningsmännen vid brottsmisstanke. Att agera illegalt utan att upptäckas ska vara svårt.

Inga brott blir dock lösta om polisen inte har möjlighet att kunna utreda fallen. Mycket av polisernas arbetstid går till att hantera administration, som det inte behövs en utbildad polis för att utföra. Därför ska kommunen utreda hur polisen kan avlastas i syfte att frigöra mer tid för patrullering, brottsbekämpning och brottsutredning. Även om polisens möjlighet att synas på gator och torg ökar, behöver även ordningsvakterna bli fler till antalet. Med fler som rör sig ute, ser vad som händer och kan ingripa vid incidenter, ökar tryggheten i samhället i stort. Detta leder i sin tur till att fler personer vågar vistas utomhus, med en ytterligare ökad trygghetskänsla som följd.

Tillfredsställande belysning under dygnets mörka timmar är avgörande för tryggheten. Kommunen behöver därför se över sin gatubelysning, för att säkerställa att den ger en tillfredsställande ljusbild och en god överblick av omgivningen. Åtgärdande av släckt och/eller trasig gatubelysning måste vara prioriterat av tekniska förvaltningen. För att medborgarna ska få svar på vitt hur det är ställt med tryggheten i Örebro kommun, ska de rimligen ha lätt att hitta information om det faktiska läget. På kommunens officiella hemsida ska det bland annat gå att hitta statistik över utvecklingen av olika typer av brottslighet i Örebro kommun.

- **Utöka kameraövervakningen i särskilt otrygga områden.**
- **Vid kameraövervakning ska identifierande kameror användas så att det inspelade materialet kan bistå vid polisutredningar.**
- **I de fall kameraövervakning inte tillåts kan anonymiserad ansiktigenkänning införas då GDPR tillåter detta.**
- **Utred hur kommunen kan understödja polisen i syfte att avlasta deras administrativa börda.**
- **Kommunen ska mångdubbla antalet patrullerande ordningsvakter på kvällar och helger.**
- **Kommunen ska säkerställa en tillräckligt trygghetsskapande gatubelysning.**
- **Kommunen ska öppet visa statistik för brottsligheten i Örebro kommun på sin hemsida även om statistiken visar på en ofördelaktig trend.**

7.2 Stå upp för brottsoffren

För varje brott mot enskild person som begås, finns det också minst ett brottsoffer som alltför ofta glöms bort i debatten. Där är det viktigt att kommunen står upp för brottsoffren och visar att man faktiskt bryr sig om dem. Ett konkret exempel på hur polisen skulle kunna underlätta livet för brottsoffer är skadeståndshanteringen. När ett brottsoffer blir tilldömt ett skadestånd, är det vederbörande som sedan ansvarar för kontakten med gärningsmannen för att få sitt skadestånd utbetalt. Detta kan uppenbart medföra många påfrestande turer för en redan utsatt människa. Istället skulle kommunen kunna inrätta en kommunal brottsofferfond, dit brottsoffret kan vända sig för att få skadeståndet utbetalt och sedan blir det kommunen som i sin tur driver in summan från den skadeståndsskyldige.

Det finns flera organisationer som idag arbetar med de problem som följer av våld i nära relation. Både kommunala verksamheter som Centrum mot våld i nära relation och föreningar som Kvinnohuset i Örebro bedriver ett mycket viktigt arbete för våldsutsatta kvinnor och deras barn. Tyvärr har dessa typer av insatser naggats i kanten av kommunens spariver de senaste åren och långa köer till samtalsstöd har uppstått. Dessa problem ser inte ut att ha minskat i samband med Covid-19-pandemin och extra pengar behöver anslås till de verksamheter som arbetar med detta.

- **Inrätta en kommunal brottsofferfond.**
- **Utökat stöd till Kvinnohuset med fokus på de barn som har råkat illa ut i familjedramat.**
- **Utred hur kommunen kan komma tillrätta med köerna till Centrum mot våld i nära relation.**

8. Barn och utbildning

8.1 Förskola och barnomsorg

8.1.1 Bra lekmiljöer

Utomhusmiljön har en stark påverkan på barns välbefinnande, hälsa och utveckling så ju mer spännande och inbjudande grönyta, desto mer attraktiv vistelsemiljö för lek och social samvaro. Viktigt är att det finns gott om träd och buskar som kan ge skydd från solen på sommaren och samtidigt bidra till att minska trafikbuller. Kommunen ska som lägst följa Boverkets rekommendationer om en friyta på 40 kvadratmeter för barn inom förskola. Det är viktigt att vi kan erbjuda väl tilltagna lekmiljöer även i en förtätad stad, till exempel genom att bygga förskolornas tak så att det kan användas som förskolegård.

→ **Goda lekmiljöer för barn ska säkerställas.**

8.1.2 Goda villkor för förskolepersonalen

Eftersom många barn är samlade på liten yta i våra förskolor, blir förskolorna en riskzon för smittspridning. Det innebär att förskolepersonal löper hög risk att bli smittade. För att personalen ska slippa ett personligt inkomstbortfall vid sjukfrånvaro vill vi avskaffa karensavdraget. Det är en fråga som vi drivit även på riksplanet. Dock har vi inte vunnit gehör för detta ännu, därför väljer vi att i den här budgeten anslå medel så att kommunen kan kompensera förskolepersonalen för det inkomstbortfall som karensavdraget medför.

→ **Kommunen ska eftersträva att kompensera förskolepersonal för inkomstbortfall till följd av karensavdraget.**

8.1.3 Mångfald, småskalighet och valfrihet

Vi vill främja en utveckling som ger familjerna större självständighet och valfrihet. Alla barn är olika och alla familjer likaså. Därför måste kommunen erbjuda ett stort utbud av former för barnomsorg. Valfriheten betyder inte bara att man får välja, man får även välja bort den omsorg man inte är nöjd med. Detta bidrar till hälsosam konkurrens, där det är barnen som vinner. Vi vill därför undersöka hur kommunen i högre grad kan främja alternativ barnomsorg, så som familjedaghem. Sverigedemokraterna ser också gärna att fler förskolor drivs som föräldrakooperativ, eftersom det ger föräldrarna större inflytande över sina barns förskolor.

→ **En översyn av resursfördelningsmodellen ska genomföras i syfte att främja en mångfald av barnomsorgsformer.**

→ **Kommunen ska utreda hur man kan underlätta för fler föräldrakooperativ att bildas och drivas.**

8.1.4 Småskalighet och mindre barngrupper

Det finns ett stort värde i bevarandet av de mindre skolenheterna. Vi är skeptiska till trenden mot allt större förskolor eftersom barn inte mår bra av att ha alltför många sociala relationer i tidig ålder. Även barngrupperna ska vara så små som möjligt eftersom det finns ett tydligt samband mellan personaltäthet och kvalitet. Tyvärr gör lokalbristen att det är svårt att minska barngruppernas storlek när antalet barn ökar. Därför ser vi positivt på nytänkande grepp som i praktiken kan minska barngrupperna, såsom förskolebussar. Kommunens tidigare erfarenhet av förskolebussar har varit positiva och vi ser gärna att verksamheten vidareutvecklas.

→ **Landsbygdens förskolor ska värnas och bevaras.**

→ **Arbetet med att minska barngrupperna ska fortsätta, bland annat genom att utveckla verksamheten med förskolebussar.**

8.1.5 En förskola som otverkar segregation och utgör frizon från hederskultur

I takt med att segregationsproblematiken försvåras och fördjupas, ser vi att förskolan får en allt viktigare roll i att bryta utanförskapet och att förskolepersonalen får en allt viktigare roll i att förmedla och tillgängliggöra svensk kultur, det svenska språket och svenska normer till barn med invandrarbakgrund. Med de kunskaperna ökar chanserna att barnet växer upp till att bli en framgångsrik medborgare och en integrerad del av det svenska samhället. Utan de kunskaperna riskerar barnet att växa upp till samma utanförskap som föräldrarna kanske redan befinner sig i. Därför är det viktigt att barnomsorgspersonalen talar bra svenska och är väletablerade i det svenska samhället. Tyvärr ser vi ofta idag hur verkligheten är den motsatta i segregerade förskoleområden. Vi vill därför genomföra en särskild satsning på att höja personalens kunskaper i det svenska språket.

Vi vänder oss starkt emot de tendenser vi sett på andra håll i landet där hederskultur råder öppet, där förskolepersonal bland annat bistått föräldrar med att kontrollera så att deras barn är beslöjade när de vistas i förskolan. Eftersom slöjan är patriarkal maktsymbol som är starkt kopplad till hederskulturen och medför en uppdelning av flickor mellan rena och orena, sedliga och skamliga, samt värdiga och ovärdiga, menar vi att beslöjning av barn inte har någon plats inom barnomsorgen i Örebro kommun.

- ➔ **Adekvata språkkunskaper inom det svenska språket ska säkerställas bland förskolepersonalen.**
- ➔ **Förekomsten av beslöjning av barn i barnomsorgen i Örebro kommun ska utredas och förbud emot detta ska införas.**

8.2 Grundskola och gymnasium

Den svenska skolan står inför en rad olika problem. Från att en gång ha varit en skola de övriga västeuropeiska länderna såg som ett föredöme och framgångsexempel, har vår skola därefter gjort en resa i brant utförsbacke. Kännetecknande för dagens skola är att elever förväntas lära sig på egen hand, genom att själva söka information. Traditionella prov ersätts med redovisningar och olika typer av grupparbeten, samtidigt som det blir allt viktigare att lärande måste vara roligt. Lärarrollen har kommit att undermineras och till att i allt större utsträckning enbart utgöra en organisatorisk funktion som ska uppmuntra fria studier och fritt forskande. För de elever som tidigt kan ta ansvar, som kommer från studievana hem och är studiemotiverade, kan dessa studiemetoder fungera väl. Den kravlösa skolan riskerar dock att missgynna i första hand studiesvaga elever, eftersom dessa oftare behöver tydliga ramar och mål för att kunna prestera väl. Genom olika verktyg såsom ordningsomdömen samt en återgång till en kunskapsinriktad skola, förbättras möjligheterna avsevärt att sätta in lämpliga hjälpinsatser och i ett tidigare stadium fånga upp och stötta elever som halkar efter.

Vi sverigedemokrater ser med oro på svaga betygsresultat, det ökade antalet kränkningar och den ökade stressen på Örebro kommuns skolor. För att vända utvecklingen behöver vi se och lära av de länder som lyckats bäst med sina skolsystem. Dessa skolsystem utmärker sig bland annat genom att de har starka lärarauktoriteter, goda karriärmöjligheter för lärare, kombinerat med ordning och reda i klassrummen.

8.2.1 En lugn och trygg miljö i skolan

Ordning och reda i skolan – precis som på alla andra arbetsplatser – är en viktig förutsättning för att eleverna ska kunna tillgodogöra sig undervisningen. Det finns ingen ursäkt för mobbing, trakasserier, hot, skadegörelse och kriminalitet. Att ta krafttag mot ordningsproblemen handlar om att hjälpa eleverna och då framförallt de svagaste eleverna.

För att återställa en lugn och trygg arbetsmiljö på skolorna behöver vi jobba på flera sätt. Ett viktigt sätt är att öka vuxennärvaron i de miljöer där eleverna vistas. Stämningen blir då lugnare och framför allt blir det lättare för vuxenvärlden att upptäcka fall av mobbing, hot och kränkande behandling. Bland annat vill vi göra det gratis för lärare i grundskolan att äta lunch i matsalen med eleverna. Vi vill också höja vuxennärvaron generellt genom en satsning på den viktiga omkringpersonalen i skolan såsom vaktmästare, elevassistenter och administrativ personal. För att premiera skötsamt beteende vill vi också att samtliga kommunens skolor ska införa skriftliga ordningsomdömen från första klass.

Skolan har dock inte som primär uppgift att uppföstra eleverna, detta ansvar ligger hos föräldrarna. Resurser kan tillskjutas i form av både pengar och extrapersonal, men detta garanterar inte alltid att skolan blir bättre och tryggare. Skolan måste i högre grad kontakta föräldrarna till elever som på olika sätt utgör ett problem på skolan. Med ökad delaktighet från föräldrarna så når man snabbare en ökad trygghet på skolan. Att elever är stökiga beror inte allt för sällan på elevens hemförhållanden. Det är därför viktigt att fånga upp dessa elever i tid och att ett nära samarbete mellan skolan och socialtjänsten existerar och fungerar. Personer över 18 år som saknar permanenta uppehållstillstånd ska inte tillåtas börja på gymnasieskolor.

- ➔ **Kommunens skolor ska införa skriftliga ordningsomdömen från första klass.**
- ➔ **Vuxennärvaron i skolmiljöerna ska öka.**
- ➔ **Personer över 18 år som saknar permanenta uppehållstillstånd ska inte placeras på gymnasieskolor.**

8.2.2 Tryggad kompetensförsörjning

Bristen på lärare är i många delar mycket svår, vilket gör kompetensförsörjningen till ett prioriterat problem framöver. För att lyckas med detta behöver kommunen arbeta för att vara en attraktiv arbetsgivare till nyutbildade lärare. Ett viktigt sätt är att förbättra arbetsmiljön för lärare genom åtgärder för trygghet och lugnare arbetsmiljö, ett annat sätt är att erbjuda nya lärare ett gott mentorskap och en bra handledning. Men vi behöver också hushålla bättre med de begränsade lärarresurser vi har. Det gör vi genom att satsa på den viktiga omkringpersonalen som avlastar lärarna med kringuppgifter som stjälar tid från deras kärnuppdrag. Tillsammans med de satsningar vi föreslår på nationell nivå, med förbättrade karriärmöjligheter och höjd yrkesstatus för lärare, tror vi att vi dels kommer lyckas locka tillbaka många lärare som lämnat yrket och sporra fler personer att vilja utbilda sig till lärare.

- **Kommunen ska bli bättre på att hushålla med lärarresurserna genom att avlasta dem i kringsysslor.**
- **Mentorskap och handledning av nya lärare ska bli bättre.**

8.2.3 Frisk och sund ungdom

Skolbarnen i Örebro kommun ska vara vid god hälsa och ha energi att koncentrera sig. Två viktiga delar av det är dels att säkerställa att barn får mycket motion och att de äter näringsrik mat. Därför vill vi införa mer fysisk aktivitet på schemat och lägga om kommunens policy för skolmat. Det främsta målet ska vara att barnen uppskattar skolmaten och därmed äter ordentligt. Genom att i första hand köpa in mat från lokala producenter, erbjuds barnen i våra skolor både bättre och färskare råvaror i sina maträtter, som dessutom har en lägre miljöpåverkan tack vare den kortare transportsträckan. Med en matsedel som mer anpassar sig efter säsong och utbud, skapar det en större inspiration hos våra skolkök, som därmed kan laga fler varierade måltider som låta eleverna upptäcka nya goda maträtter.

- **Utred möjligheten till att samtliga barn i låg- och mellanstadiet ska ha schemalagd motion varje dag.**
- **Skolmaten ska vara omtyckt och uppskattad av eleverna.**
- **Skolmatsedeln ska vara säsonganpassad och i första hand vara baserad utifrån det lokala utbudet.**

8.2.4 Minskade kostnader för hemspråksundervisning

Istället för att erbjuda hemspråksundervisning för barn med utländsk härkomst, ska dessa resurser istället satsas på att ge extra träning i det svenska språket. Tyvärr är kommunen enligt lag skyldig att erbjuda hemspråksundervisning. Kommunen har dock stor frihet att avgöra hur den verksamheten ska organiseras för att nå de riktlinjer som staten satt upp. Örebro kommuns organisering av och riktlinjer för hemspråksundervisning, innebär att man idag gör mer än de grundskyldigheter som finns. Vi anser att kommunen i högre grad bör ta fasta på kravet att eleven ska ha grundläggande kunskaper i modersmålet, genom att införa ett språkravstest. Testet kan utgå från ett prov i något av B- eller C-språken och översättas till det aktuella modersmålet för att fastställa att den efterfrågade kunskapen verkligen finns, innan eleven erbjuds hemspråksundervisning.

Eftersom skolförordningen anger att en huvudman endast är skyldig att erbjuda hemspråksundervisning om lämplig lärare finns att tillgå och detta avgörs av kommunens rektorer, ska kommunen i sina egna riktlinjer för undervisningen rekommendera rektorer att endast betrakta lärare med legitimation i det aktuella språket, eller språklärare med kunskaper motsvarande modersmålskunskaper i det aktuella språket som lämpliga lärare. Detta är i linje med kraven för vad som krävs för att vara betygssättande lärare i andra ämnen. Vidare ska en tidsgräns för ansökningar inför varje terminsstart införas. Datumet ska säkerställa att kommunen har möjlighet att rekrytera lämplig lärare under kommande termin. Sökande som inkommer med ansökan efter detta datum ska inte ges möjlighet till undervisning under den terminen. Återansökan ska också göras inför varje termin av de elever som önskar fortsätta med undervisningen. Om färre än fem elever söker för ett visst språk en viss termin ska kommunen inte erbjuda någon undervisning.

Den reglering som finns idag gällande hemspråksundervisning är också skolformsspecifik, vilket innebär att kommunen bara behöver anordna undervisning om det inom samma skolform finns sammanlagt minst fem elever som vill ha en sådan undervisning. Därför ska Örebro kommun inte längre sträva efter att samla modersmålsundervisning i språk mellan skolformer, där elever i respektive skolform inte når upp till kravet om minst fem elever per grupp. Vidare ska kommunen se över möjligheterna till fjärrundervisning för att ytterligare minska på kostnaderna.

- **Inför språkravstest för de elever som ansöker om hemspråksundervisning.**
- **Rektorer ska rekommenderas att inte göra undantag för modersmåls lärare i bedömningen av vad som är lämpliga lärare utan istället kräva giltig legitimation i berört språk.**
- **En tidsgräns för ansökningar inför varje termin ska införas.**
- **Elever ska återansöka om undervisning i hemspråk inför varje terminsstart.**
- **Se över möjligheter till fjärrundervisning i syfte att minska kostnaderna.**

9. Social välfärd

9.1 Individ- och familjeomsorg

9.1.1 En meningsfull och aktiv tillvaro för funktionshindrade

En meningsfull sysselsättning är både hälsofrämjande och ger människor känslan av att vara en del av ett större sammanhang på ett helt annat sätt än att vara ensamma hemma. I många fall kan detta utvecklas till så mycket mer än bara en sysselsättning med arbetskamrater och vänner. Vi vill uppmuntra detta genom att höja habiliteringsersättningen från nuvarande 60 kr för heldag och 40 kr för halvdag till 100 kr för heldag och 50 kr för halvdag.

- **Habiliteringsersättningen ska höjas till 100 kr för heldag och 50 kr för halvdag.**

9.1.2 En politik för familjen

Ingen ska behöva känna sig tvingad av yttre omständigheter till att göra abort. Vi vill förebygga oönskade graviditeter och stödja de som blivit gravida. Före vecka 12 är det en självfallen rättighet att själv få bestämma över om man själv vill fortsätta graviditeten tiden ut. Sena aborter är slitsamma både fysiskt och psykiskt och ger upphov till etiska dilemman såsom frågan om när ett liv blir värt att skydda. Den medicinska utvecklingen har gjort stora framsteg sedan abortlagstiftningen skrevs och det går nu att rädda de barn som tidigare var utom räckhåll. Gränsen har närmot sig den nuvarande övre abortgränsen i vecka 22. En långt fortskriden graviditet blir mer påfrestande att avsluta med tiden och med det sagt så ser vi naturligtvis att där ska finnas möjligheter till rättssäkra undantag där det finns särskilda behov.

- **En kommunal handlingsplan för att minska antalet aborter ska upprättas.**
- **Utökad stöd med 100 000 kr till verksamheten Unga mammor och pappor.**

9.1.3 Tillgänglighet för döva och hörselskadade

Som officiell Teckenspråkshuvudstad har Örebro kommun mycket att leva upp till. Vi har fortfarande mycket kvar att göra innan vi kan vara stolta över de villkor vi har skapat för stadens döva. Örebro kommun ska även i fortsättningen vara Europas teckenspråkshuvudstad. Målsättningen är ambitiös och innebär att det krävs ett ständigt förbättringsarbete för att kunna leva upp till det målet och inte halkar efter med risken att förlora vår ledande position inom området. På grund av bristande resurser har döva ofta idag svårt att få teckenspråkstolk till platser såsom Komvux och inom yrkesutbildningen. Vid de tillfällena tolkar inte finns på plats, kan de döva eleverna inte fullfölja sina scheman. Därför vill vi inrätta en kommunal stödverksamhet som säkerställer att döva inom det kommunala utbildningsväsendet har adekvat tillgång till tolk.

- **Örebro kommun ska säkerställa att tillgången till teckentolkar i kommunens verksamheter är adekvat.**

9.1.4 En effektiv och evidensbaserad vård av missbrukare

Missbruksvården är mer kostsam än vad många känner till och trots att vård vanligtvis associeras med beprövad och evidensbaserad behandling så görs det inga uppföljningar efter avslutad vård, för att utvärdera vilken behandlingsform som ger bäst resultat. Ofta ser vi återfall i missbruk redan dagarna efter avslutad behandling och om inte behandlingen ger några bestående positiva effekter så borde den rimligtvis ses över. För att missbruksvården ska få kallas för vård, borde den också erbjuda bestående hälsofrämjande fördelar, både livsstilsmässigt, socialt och hälsomässigt. Det finns indikationer på att den vård som ges i nuvarande utformning kan göra lika stor skada som nytta. Behandling på behandlingshem tillsammans med andra missbrukare kan ge ett större kontaktnät av potentiella narkotikaleverantörer och även vara en inkörspport till tyngre kriminalitet. Att byta miljö och umgänge ger bättre förutsättningar att fokusera på en mer långsiktig bestående livsstilsförändring, med nya mer produktiva och kreativa intressen än den gamla invanda destruktiva och nedbrytande livsstilen, som måste avbrytas. Familjehemsvård är ett bra alternativ för unga missbrukare, som ger en ny miljö med bra värderingar och bättre förutsättningar för en etablering på arbetsmarknaden. Det är också viktigt att den som genomgår behandlingen faktiskt vill bli drogfri och har detta som mål. Den som inte vill ta till sig av behandlingen kommer naturligtvis inte att bli drogfri och pengarna som detta har kostat blir då helt bortkastade och till ingen nytta för någon.

- **Örebro kommun ska söka samarbete med akademien för att undersöka effektiviteten i sina olika behandlingar, utvärdera vilka metoder som ger största möjliga hälsoeffekter och bestående livsstilsförändringar i en tillfrisknandeprocess.**
- **Familjehemsplaceringar framför behandlingshem.**
- **Utökade krav på motivationsarbete.**
- **Öka fokuset till att i första hand hjälpa de som själva vill bli drogfria, där vi har störst chans att göra en permanent skillnad.**

9.2 Äldre- och handikappomsorg

9.2.1 God servicenivå inom färdtjänsten

Att ha ett aktivt socialt liv och vara en del av ett större sammanhang där livet får mening, är till stor del beroende av den personliga rörligheten och den säkerställs genom en subventionerad färdtjänst. Man ska inte behöva välja bort social samvaro, släkt och vänner på grund av funktionsvariation, ålder, bristfällig ekonomi eller dålig hälsa, flera problem som allt för ofta uppträder samtidigt. Livet ska trots allt fungera och där är färdtjänsten en viktig del i livspusslet.

9.2.2 Resursförstärkningar inom hemvården

Hemvården har under mer än en mandatperiod dragits med omfattande ekonomiska underskott under i stort sett varje år. Sett till att underskott är ett ständigt återkommande problem kan enbart en slutsats dras, området är helt enkelt underfinansierat. En förhoppning är att det pågående strukturförändringsprogrammet ska råda bot på skenande kostnader och systemfel, men sett till hur arbetet har framskridit behövs en ramförstärkning, då budgetramarna inte kommer att räcka till. Sverigedemokraterna, till skillnad från de styrande, ser inte rehabiliterande arbetssätt som en optimistisk besparing utan som en investering.

- **Hemvården ska tillföras mer resurser då den nuvarande ramen är orealistisk.**
- **Kommunen ska eftersträva att behålla kompetensen inom sina verksamheter.**
- **Valfriheten ska utvecklas.**

9.2.3 Bättre ekonomiska marginaler för mindre bemedlade äldre

Andelen av äldre som klassas som fattigpensionärer ökar. Den svenska garantipensionen ligger långt under fattigdomsgränsen, det närmast sig nu 300 000 personer i pensionsålder som är inom fattigdomsgränsen och av dessa är 75 procent kvinnor. Detta vill vi lindra genom att på sikt ändra ramen för förbehållsbeloppet, som med vår politik ger de äldre med minst resurser 500 kr mer i plånboken per månad. Det här är också en jämställdhetsfråga där vi utjämnar skillnader för de med störst behov där kvinnor är överrepresenterade som behövande.

För att ytterligare stärka ekonomiskt utsatta äldres ekonomi och samtidigt bidra till näringslivets återhämtning i kölvattnen av coronapandemin vill vi att kommunen år 2021 ska skänka ett presentkort laddat med 3 000kr till varje fattigpensionär. Presentkortet ska kunna användas hos näringsidkare i Örebro och skulle omfatta drygt 4 000 av de sämst bemedlade pensionärerna i kommunen. Eftersom kommunen redan idag, inom projektet Örebrogåvan, erbjuder ett liknande presentkort laddat med 1000kr till de studenter som väljer att folkbokföra sig i kommunen, borde det kunna finnas goda möjligheter att genomföra detta.

- **Förbehållsbeloppet ska höjas med 500 kr per månad.**
- **Skänk presentkort laddat med 3 000 kr till varje fattigpensionär i Örebro.**

9.2.4 Ökad delaktighet och ökat inflytande

En äldreombudsman som har till uppgift att bevaka gruppens intressen bör finnas i kommunen. Den äldre generationen har ofta svårt att göra sin röst hörd för det kan vara inte helt okomplicerat att hänga med i den tekniska utvecklingen som krävs för att vara delaktig i debatten. Uppväxta under hårdare än dagens förhållanden så accepteras ofta försämringar som är ovärdiga ett modernt välfärdsland med blomsterdoftande värdegrund. Den ombudsman vi vill införa ska vara en opartisk instans för information, stöd och rådgivning till de äldre och deras anhöriga.

- **En äldreombudsman ska inrättas.**

9.2.5 Trygghet på ålderns höst

Att känna sig trygg och kunna göra sig förstådd är självklara krav. Därför är det av yttersta vikt att personalen inom äldreomsorgen talar flytande svenska. Vi har med förskräckelse sett att det förekommer stölder och övergrepp inom äldreomsorgen vilket är helt oacceptabelt och risken måste minimeras. Därför vill vi alltid kräva utdrag från belastningsregistret, för att säkerställa att olämpliga personer inte anställs. Valfrihet handlar inte bara om rätten att välja, utan också om rätten att kunna välja bort. När privata utförare konkurrerar med varandra och kommunen om vem som kan erbjuda mest och bäst, så är det de äldre som gynnas. Att på olika sätt begränsa valfriheten, gör att det blir svårt för de företag som vill specialisera sig inom ett visst område att lämna anbud som det faktiskt går att arbeta med. Vi ser därför gärna ett ökat antal vårdgivare inom valfriheten, för de äldres bästa.

- **Valfriheten är en garant för nöjdare och tryggare vårdkunder.**
- **Kriminellt belastade personer ska inte tillåtas arbeta med våra äldre.**

9.2.6 En god äldreomsorg

För människor som framlever sina sista år på äldreboenden är det viktigt att bryta den ofta enformiga tillvaron med glädjefyllda aktiviteter. Dels handlar det om att skapa mötesplatser, men det handlar även om andra typer av rekreation. Det är välkänt att musikaktiviteter främjar hälsa och livsglädje hos såväl boende som personal. Klassmorfarsystemet har blivit en framgång inom skolan och vi vill implementera ett liknande system inom äldreomsorgen genom att införa särskilda äldrestödspersoner. Genom att utföra uppgifter som inte hör till vårdpersonalens huvuduppgift - som att följa med äldre på promenad, läsa högt ur böcker och tidningar, ta sig tid till att lyssna samt sitta ned och prata eller hjälpa till med all dagliga sysslor - så blir äldreomsorgen mer mänsklig och omtänksam. Vi får heller inte glömma bort det arbete som frivilligorganisationer och andra volontärer gör och som är viktiga resurser som måste tillvaratas.

- **Särskilda äldrestödspersoner och volontärförmedling ska inrättas.**
- **Ge kommunstyrelsen i uppdrag att återkomma med förslag om att i samarbete med Örebro's frivilligorganisationer och föreningar inrätta fler rekreationsverksamheter för mindre bemedlade och socialt isolerade äldre.**
- **Att uppdraga åt kommunstyrelsen att återkomma med förslag om att inrätta fler mötesplatser för äldre.**
- **Programnämnden ska ges i uppdrag att se över behovet och möjligheten för brukare och personal inom äldreomsorgen att få musikunderhållning.**
- **Erbjud möjligheten till medtag av husdjur vid inflyttning på vissa äldreboenden.**

9.2.7 Svenska normer och svenskt språk

Vi vill säkra kvaliteten inom äldreomsorgen genom att säkerställa att alla anställda har goda svensk-kunskaper och ett rent straffregister. Rätten att kunna förstå och bli förstådd av sin omsorgsgivare är självklar. Invandrad äldrevårdspersonal med bristande språkkunskaper bör erbjudas kontinuerlig språkutveckling. Kraven på kunskaper i svenska språket och svenska normer och sociala koder ska höjas vid nyanställning.

- **Vård- och omsorgspersonal med bristande svensk-kunskaper ska vidareutbildas och kravet på svensk-kunskaper vid nyanställning inom kommunen ska skärpas.**

9.2.8 Ett aktivt och hälsosamt liv för äldre

För att Örebro kommun ska vara en attraktiv kommun att åldras i behöver vi satsa på meningsfull och aktiv fritid för äldre. Kommunen har idag en fixartjänst för alla över 75 år. Genom den tjänsten kan äldre kommuninvånare beställa servicetjänster för inköp, matlagning, snöskottning, städning med mera. Den äldre väljer själv sitt behov, vilka tjänster man vill ha och hur ofta de ska utföras. Sverigedemokraterna vill att åldern för att utnyttja dessa tjänster på sikt ska sänkas till 70 år.

Det är viktigt att även de äldre som är friska och aktiva får sina behov och intressen tillgodosedda. Äldres kunskaper och erfarenheter ska tillvaratas i högsta möjliga utsträckning, där kontakten mellan generationerna uppmuntras. Detta kan till exempel ske genom att ett nära samarbete upprättas mellan kommunens skolor, förskolor, seniororganisationer och äldreboenden där man kontinuerligt besöker varandra, arrangerar gemensamma aktiviteter och utbyter erfarenheter och stöd.

- **Servicetjänsterna för äldre ska utvecklas.**
- **Kommunen ska ta initiativ till att upprätta samarbeten mellan äldreboenden och seniororganisationer samt barn- och utbildningsverksamheten.**

10. Samhällsbyggnad

Att en stad är välplanerad är centralt för att den ska uppfattas som tilltalande och harmonisk. I en attraktiv stad samsas och ryms både människorna, deras bostäder och deras färdmedel. Det behöver därför byggas smart och välanpassat.

10.1 En framkomlig och trafiksäker stadskärna

För att möjliggöra ett smidigt trafikflöde, behöver trafikplaneringen ske prognosstyrt. Cykel- och gångbanorna i Örebro tenderar att ha tillräcklig kapacitet, men alltför många av bilvägarna är underdimensionerade för både dagens trafik och för framtidens beräknade trafikflöden. Att i det läget införa Bus Rapid Transit, som kräver att gatufiler tas i anspråk för enbart busstrafik, kan absolut inte vara aktuellt. Biltrafiken i staden får förvisso gärna minska, men då måste förekomsten av biltrafik mätas på ett relevant sätt. Istället för att mäta antal eller andel resor med bil, ska mätningen göras på den totala restiden med bil i staden. Går den totala restiden ned minskar givetvis utsläpp och miljöpåverkan. Därför finns också behov av att bevara citynära genomfartsleder som de är nu, med bibehållen kapacitet. Det säger sig självt att restiden ökar om trafikanterna inte kommer fram ordentligt.

Ytterligare hinder för biltrafiken är de vägbulor och avsmalningar som förekommer frekvent i Örebro. Ständiga inbromsningar och accelerationer leder även de till längre restider, större utsläpp och högre bullernivåer. Förutom att de påverkar trafikflöden och närmiljö negativt, medför de även att åtgärder för underhåll av vägarna, såsom snöröjning, försvåras och tar längre tid genomföra. Rent generellt behöver större hänsyn tas till underhållsaspekten vid planering av stadens infrastruktur. Avvägningar behöver alltid göras mellan estetik och det mer praktiska perspektivet.

De ovan nämnda typerna av hastighetsbegränsande åtgärder har dessutom kortvarig effekt, då föraren direkt efter passage accelererar och snart når sin föregående hastighet igen. Vid användande av hastighetsvisare, som uppmärksammar föraren på dennes aktuella hastighet, är effekten ofta den omvända. När föraren då saktat ned, bibehålls den lägre hastigheten i regel en längre tid efter passagen, till skillnad mot den fysiskt hindrande hastighetsbegränsningen. En ytterligare åtgärd som skulle kunna förbättra trafikflödet är en större andel rondellkorsningar. Det behöver utredas både var det är möjligt att byta ut trafikljusbevakade korsningar mot rondeller, samt vilka korsningar som idag inte fungerar optimalt men skulle kunna göra det vid tillskapandet av en rondell.

- **Öka tillgängligheten i staden för samtliga trafikslag.**
- **Kommunen ska inte upplåta gaturum för BRT (Bus Rapid Transit).**
- **Mät biltrafiken i total restid med bil istället för i antal eller andel av resorna.**
- **De citynära genomfartsleder som finns idag ska bevaras.**
- **Hastighetsdämpande åtgärder ska utformas på ett sätt som stör trafikflödena så lite som möjligt.**
- **Gaturummet ska planeras med underhållsaspekten i åtanke.**
- **Utred i vilka korsningar rondelllösningar skulle vara lämpligt.**

10.2 Parkeringsfrågan ska lösas

En del av den rikliga biltrafiken i Örebro stadskärna kan härledas till bilförare som åker omkring i jakt på en parkeringsplats. Förutom att det medför ökade utsläpp och buller, leder det också till irritation och en risk att destinationsvalet nästa gång blir ett annat. Både besöksnäringen och näringsidkarna i city riskerar att drabbas av detta, då besökare utifrån kan tänkas välja ett annat resmål, medan shoppingsugna örebroare väljer att göra sina inköp på ett ställe med bättre parkeringsmöjligheter. De parkeringshus som är belägna i city har visserligen allt som oftast lediga platser, men dessa är sällan ett förstahandsalternativ att använda för bilisterna, bland annat på grund av otryggheten i och i anslutning till dessa. Utifrån detta kan en nödvändighet att behålla de centrumnära utomhusparkeringarna som finns idag konstateras, samt att det behöver utredas var och hur det kan tillskapas fler sådana.

Även kommunens parkeringsnorm ställer till det på området, då kravet på antal bilparkeringar om 0,2 parkeringsplatser per lägenhet vid nybyggnation centralt i staden är på tok för låg. På grund av bristen på parkeringar i anslutning till fastigheten, händer det frekvent att personer som bor lite mer centralt nödgas parkera sin bil på allmän parkeringsplats och därmed blir parkeringssituationen för tillresande än mer ansträngd. Därför är det av vikt att bilparkeringsnormen vid nybyggnation höjs till minst 1,0 parkeringsplats per lägenhet.

- **Anlägg fler utomhusparkeringar i anslutning till Örebro stadskärna och bevara de utomhusparkeringar som redan finns.**
- **Förbättra tryggheten i parkeringshusen.**
- **Bilparkeringsnormen ska höjas till minst en parkeringsplats per lägenhet.**

10.3 Ett byggande som tar hänsyn till viktiga värden

Vid byggnation är det viktigt att sätta trygghetsperspektivet främst. Varierad bebyggelse är viktig, då stora industriområden visserligen är trygga att vistas i på dagen, men otrygga att passera nattetid. Att bygga bostäder och verksamheter i nära anslutning till varandra ökar också chansen att invånarnas jobb ligger i nära anslutning till bostaden och därmed kan eventuellt både transporter och långa restider undvikas. Vid nybyggnation av bostäder är det viktigt att komplettera med det som efterfrågas, snarare än att bygga utifrån politisk ideologi. Efterfrågan på olika bostadstyper är i det närmaste konstant över tid, men i Örebro kommun har det under senare tid byggts oproportionerligt många flerfamiljshus, kontra friliggande enfamiljshus. Hög exploateringsgrad och förtätning är visserligen ett sätt att få till mer bostad per markyta, men det kan inte rättfärdiga att utbudet av något som redan finns i överkant ökas på bekostnad av något som det de facto är brist på. Dagens situation har lett till att hyresvärdar ser en viss tröghet i att få samtliga sina lägenheter uthyrda, samtidigt som den trytande tillgången på småhus gör dessa alltmer eftertraktade.

Att ta hänsyn till omgivningen när det byggs nytt borde vara en självklarhet. Traditionsrika områden med stark kulturell prägel behöver särskilt beaktas när det byggs nytt, för att inte riskera att förvanska områdets karaktär. Av samma anledning ska stor försiktighet iaktas när det gäller byggnader med starkt symbolvärde som kraftigt avviker från västerländsk byggnadstradition och som regel ska dessa inte tillåtas.

- **Ett trygghetsperspektiv ska genomsyra all stadsbyggnad.**
- **Beakta närhetsprincipen vid ny bostads- respektive verksamhetsbyggnationsplanering.**
- **Kommunen ska uppmuntra byggande av bostäder som svarar mot samhällets önskemål.**
- **Eventuella förtätningar av staden måste ske respektfullt.**
- **Tag hänsyn till det lokala kulturarvet vid nybyggnation.**
- **Byggnader med starkt symbolvärde och som kraftigt avviker från svensk eller västerländsk byggnadstradition ska inte vara tillåtna.**

11. Kultur och fritid

11.1 Kulturpolitiken ska lyfta fram kulturarvet

Vår svenska kultur är bandet som binder oss samman och det är av stor vikt att lyfta fram våra kulturmiljöer och vårt kulturarv, så vi tillsammans kan minnas och värna vår gemensamma historia. Kulturarvet har ett egenvärde genom bland annat de skönhetsvärden och den estetik som det står för. Att värna om kulturarvet är också att visa respekt mot tidigare generationer, att minnas vad de har åstadkommit. Den absolut viktigaste aspekten är dock att kulturarvet fungerar som ett sammanhållande kitt.

Varje samhälle behöver gemensamma normer och värderingar, kollektiva minnen, gemensamma myter, gemensamma högtider och traditioner, gemensamma seder och bruk för att i förlängningen kunna hålla samman. Särskilt viktigt blir detta i en stat som den svenska med en solidariskt finansierad välfärdsmodell eftersom den solidaritet som håller upp systemet i sin tur baserar sig på identifikation och en stark känsla av gemenskap. Vårt kulturarv ges alltför liten uppmärksamhet i dagsläget och det behöver kommunen bli bättre på. Kommunen ska främja och framhålla kulturarvet, såväl i den offentliga konsten samt genom att upprätta en kulturarvsfond där medel kan sökas för sådan verksamhet. Kommunen ska i regel eftersträva att köpa in konst som är klassisk och tidlös, och gärna sådan som bidrar till att lyfta fram det kulturarvet.

- **Kommunen ska upprätta en särskild kulturarvsfond.**
- **Kommunen ska premiera kulturarvsfrämjande arbete.**
- **Kulturarvet ska ha en framträdande plats i den offentliga konsten.**

11.2 Stödet till vuxenkulturen ska vara sparsamt

Färg och form har i alla tider fascinerat människan. Det kan användas i många syften, men när det gäller kommunalt finansierad konst ska den lämpligen vara allmänt hällan och estetiskt tilltalande, inte minst av respekt för de som bekostar den, det vill säga kommunens skattebetalare. Det är helt rimligt att skattefinansierad konst är av sådant slag som de flesta uppskattar och som skapar en gemensamhetskänsla. Konst som har en stark politisk prägel eller har som syfte att provocera ska naturligtvis tillåtas förekomma, men den ska inte finansieras av skattemedel. OpenART är ett exempel på en konstutställning som kan finansieras på annat vis än genom kommunal sponsring. Med undantag från kulturarvsfrämjande samt lagstadgade verksamheter, såsom bibliotek, ska kommunens stöd till vuxenkultur vara stramt hållet.

- **Kommunalt kulturstöd ska inte gå till politisk eller starkt politiserad verksamhet.**
- **Det kommunala stödet till OpenART ska avslutas.**
- **Det kommunala stödet till vuxenkultur ska vara sparsamt.**

11.3 En meningsfull och aktiv fritid

Förekomsten eller avsaknaden av fysisk aktivitet och meningsfulla intressen i barndomen och ungdomsåren har visat sig ha stor påverkan på vanor i vuxen ålder. Då det förbättrar både fysisk och psykisk hälsa är det därför viktigt att redan från tidig ålder få in idrott, rörelse och engagemang som en naturlig del i vardagen. Dock har inte alla familjer samma ekonomiska möjligheter att låta barnen utöva fritidsaktiviteter. För att ge alla barn mer likartade förutsättningar bör kommunen utreda möjligheten att införa en behovsanpassad fritidscheck för alla barn i grundskolans årskurs F-9.

Även grönområden är viktiga för människors välbefinnande och det är därför av vikt att dessa prioriteras och ges utrymme även i en stadskontext. Promenad- och motionsstråk måste hållas efter så att de känns trygga och inbjudande att använda. Det kan handla om exempelvis ordentlig markbeläggning och fungerande belysning, så att alla som så önskar känner sig välkomna att använda sig av dessa.

- **Synliggör nyttan med fritidsaktiviteter för barn och unga och uppmuntra dem att aktivt ta del av fritidsutbudet i kommunen.**
- **Kommunen ska utreda möjligheten att införa en individualiserad fritidscheck för alla grundskolebarn i kommunen.**
- **Tag hänsyn till natur-, park- och grönområden i all stadsplanering.**
- **God kvalitet på motionsspåren ska säkerställas.**

12. Miljö, djur och natur

12.1 En samsad klimatpolitik

Vi tror inte att klimatångest bidrar till en konstruktiv strategi som gör någon egentlig nytta. Sverige är ett av de få länder som är duktigast i klassen när det gäller miljöfrågor. De stora miljöbovarna befinner sig inte i Sverige så vår strategi är att i första hand rikta insatserna till den plats där de största utsläppen faktiskt sker. Genom att vara långt framme i utvecklingen föregår vi med ett gott exempel och visar vägen för resten av världen. Rätt väg är inte genom straffskatter på plastpåsar och sugrör eller upprättande av enkelriktade gator och stadskärnor utan parkeringsmöjligheter. Rätt väg är genom världsberömd svensk innovation, såsom smarta logistiklösningar som både minskar tomgångskörning och bränsleförbrukning och genom att vara ett föredöme och uppvisa ansvarstagande pragmatism.

Utvecklingen inom miljöområdet går snabbt och Örebro kommun är ofta först med det senaste. Problemet med den trendriktigheten är att direkt efter prototypstadiet så är tekniken vanligen extremt dyr och utväxlingen låg, jämfört med vad den inom något år sedermera blir. Därför finns det en poäng i att avvakta och låta de nya innovationerna utvecklas, innan man hoppar på tåget. Det brukar nämligen innebära effektivare produkter till lägre priser, samt att man undviker att välja tekniska lösningar som sedan kan visa sig bli kortvariga på marknaden. Det är dessutom dyrt att snabbt byta ut ett väl fungerande system mot annan ny teknik. Utbytet bör ske enligt ursprunglig underhållsplan, så kommunen inte bidrar till att öka avfallsberget i onödan.

En ineffektiv miljöåtgärd som Örebro kommun subventionerar är vindkraft. Förutom att vindkraften är tveksam ur en ekonomisk synvinkel, så har den även negativa konsekvenser på omgivningen, med bland annat bullerproblematik, bländande solkatter och en betydande negativ påverkan på fågellivet. Vindkraftverk går inte heller att återvinna, utan hamnar på deponi när de är uttjänta.

- **Kommunen ska ha en samsad utbytestakt av miljöbelastande element.**
- **Kommunen ska inte subventionera vindkraft eftersom det inte är ett effektivt sätt att förbättra miljön.**

12.2 Prioritera rätt vid miljöinspektionerna

Mindre ej tillståndspliktiga verksamheter är ett återkommande problem som har förhållandevis stor miljöpåverkan. Då de ej är tillståndspliktiga kan det gå lång tid innan kommunen upptäcker att det sker utsläpp av miljöskadliga kemikalier eller om reningssystemen inte fungerar enligt specifikation.

- **Kommunen ska prioritera inspektioner av de mest miljöskadliga verksamheterna.**

12.3 Prioritera energieffektivisering

Investeringar i tilläggsisolering, nya energieffektiva fönster och dörrar och återvinning av frånluftsvärme med värmeväxlare, är investeringar som både ger bättre inomhusklimat och lägre driftkostnader. Till viss del betalar satsningen sina egna kostnader genom de minskade driftkostnaderna.

- **Kommunen ska prioritera energieffektivisering av sina verksamheter.**

13. Levande landsbygd

13.1 God service på landsbygden

För att det ska vara lockande att bo på landsbygden behöver de primära behoven uppfyllas även i kommunens mindre orter. Grundläggande lokal samhällsservice i form av exempelvis skolor och matbutiker behövs för att upprätthålla en stabil livskraft. Det är mycket viktigt att kommunen tar sitt ansvar för den biten och värnar bygdeskolorna. När effektiviseringsiver hotar att stänga mindre byskolor har det en negativ påverkan på hela bygden och det måste därför undvikas så långt det går. Av den anledningen är vi starkt kritiska till att de styrande partierna valt att avveckla Kilsmo skola och budgeterar därför ett återöppnande av skolan.

Infrastrukturen är grundläggande för att man ska vilja bosätta sig på landsbygden. Förutom ett fungerande vägnät för såväl bil- som cykeltrafik, behöver fiberutbyggnaden fortlöpa så att alla kommunens delar kan ta del av en rimlig bredbandshastighet. Något annat som bör framlyftas i sammanhanget är taxorna för kollektivtrafik på landsbygden, som fram tills nyligen var subventionerade av kommunen, så att det inte skulle skilja sig alltför mycket i pris att åka kort eller långt. Denna subvention bör återinföras, då det gynnar de resurssvagare grupper som önskar bo på landsbygden. Även möjligheten att stötta lokala serviceföretag på landsbygden och hur kommunen kan underlätta deras överlevnad måste utredas.

- **Bevara de befintliga bygdeskolorna och utred förutsättningarna att etablera nya när möjlighet uppkommer.**
- **Återöppna Kilsmo skola.**
- **Utred om och hur kommunen kan stötta lokala serviceföretag på landsbygden.**
- **Örebro kommun ska utreda behoven och framtaga en plan för infrastrukturen på landsbygden.**
- **Utbyggnaden av fibernätet ska fortlöpa i kommunens samtliga delar.**
- **Bevara taxesubventionen i kollektivtrafiken på landsbygden.**

13.2 Prioritera det lokala jordbruket och bevara naturområdena

Att ha en levande landsbygd är oerhört viktigt. De öppna landskap och det jordbruk som finns i kommunen måste värnas. Om kommunkoncernen, som är en stor lokal aktör på livsmedelsmarknaden, köper varor från våra lokala bönder gynnas både lantbrukarna och den biologiska mångfalden. Därför är det också mycket viktigt att bevara den jordbruksmark som finns, då bördig jordbruksmark är en ändlig naturresurs som ärvts från våra förfäder. Idag har kommunen bestämmelser som säger att jordbruksmark ska värnas från exploatering, men samtidigt att den får ianspråk tas i så många undantagsfall att det alltid kan hävdas vid en planerad exploatering på jordbruksmark, att det är ett sådant undantagsfall. Därför behöver skrivelserna skärpas.

På privatägd mark måste det förvisso finnas utrymme för ett visst självbestämmande och egen rådighet över vad man som markägare vill göra med sin jord, men på kommunägd mark ska hårdare principer råda. Vi kan inte riskera vår framtida inhemska livsmedelsproduktion för kortsiktiga byggnationsintressen. I samma anda värnar vi naturskyddsområden. När förändring av markanvändning ska ske i deras närhet, måste fördelarna och nackdelarna med förändringen utifrån naturskyddsperspektiv ägnas mycket stor omsorg.

- **Kommunen ska i högre utsträckning prioritera inköp av livsmedel från kommunen och angränsande kommuner.**
- **Odlingsbar mark ska inte användas för exploatering.**
- **De naturskyddsområden som idag finns i kommunen ska värnas och stor hänsyn ska vidtagas för intelligenta exploateringar.**

14. Vuxenutbildning och arbetsmarknad

14.1 Omprioritera resurser från arbetsmarknadsinsatser till yrkesutbildningar

Delar av den kommunala verksamheten för arbetsmarknadsinsatser har länge dragits med bristande kvalitet och resultat. Örebro kommun har också avsevärt högre kostnader för detta än jämförbara kommuner. Eftersom resultaten är låga och kostnaderna höga vill vi ge Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden i uppdrag att effektivisera sin arbetsmarknadsverksamhet. En del av de resurser som frigörs ska istället användas till att utveckla de kommunala yrkesutbildningarna, som överlag har goda resultat.

- **Resurser ska omprioriteras från arbetsmarknadsinsatser till yrkesutbildningar.**

14.2 Minskade kostnader för försörjningsstöd

Vi ser med stor oro på att kommunens kostnader för försörjningsstöd stadigt ökar. Särskilda åtgärder måste vidtagas för att minska kostnaderna. En utredning från riksdagens utredningstjänst (SOU 2008:74 - Rätt och riktigt - Åtgärder mot felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen) menar att var femte bidragskrona är felaktigt utbetald. Därför ska Örebro kommun inrätta en stab med ansvar för just denna problematik. Det är också viktigt att kommunen har tydliga krav på motprestation för den som söker ekonomiskt bistånd, exempelvis genom en integrationsplikt för nyanlända.

Sverigedemokraterna vill också se över möjligheten att låta personer som varit utomlands under en tid att behöva redovisa hur han eller hon har kunnat bekosta utlandsresan, respektive sitt uppehälle under tiden i utlandet. Även om pengarna som gått åt till resan och uppehållet redan är spenderade, kan kommunen räkna med ett så kallat fiktivt normöverskott och därför vägra att utge ekonomiskt bistånd under en viss tid. Den sökande kan i en sådan situation inte anses ha uppfyllt kravet på att planera sin ekonomi så att han eller hon kan tillgodose sina behov med egna medel.

Ett vanligt fusk med försörjningsstödet är fusk med andrahandskontrakt. Södertälje kommun har kunnat minska sina kostnader för försörjningsstöd genom att noggrannare kontrollera andrahandskontrakt, men Hem & Hyras granskning från i våras visar att många kommuner, inklusive Örebro kommun, inte kontrollerar detta lika noggrant. Det är något som vi anser kommunen ska göra.

- **Kravet på motprestation för försörjningsstöd ska skärpas.**
- **Se över möjligheten att dra in försörjningsstöd i vissa fall där biståndsmottagare vistats utomlands.**
- **När sökande har andrahandskontrakt ska kontraktets giltighet alltid kontrolleras med hyresvärden.**

14.3 Integrationsplikt för nyanlända

Svensk invandringspolitik har alltför länge präglats av en kravlöshet som i praktiken motverkat nyanländas etablering på arbetsmarknaden. Detta ska ändras och den egna individens ansvar ska tydliggöras. Vikten av att lära sig det svenska språket, göra sig anställningsbar, komma i egenförsörjning och anpassa sig efter svenska normer och värderingar ska understrykas genom att införa integrationsplikt för nyanlända. Denna plikt ska innebära att nyanlända ska ha god närvaro på och göra framsteg inom SFI, genomgå kurs och klara prov i samhällsorientering och följa de insatser som kommunen erbjuder för att komma i arbete. Om individen frångår dessa krav utan giltiga skäl, ska ekonomiskt bistånd dras in.

- **Integrationsplikt ska införas.**
- **Samhällsorienteringen för nyanlända invandrare ska utvecklas.**
- **Förutsättningarna att införa praktik som ett obligatoriskt steg i SFI-utbildningen ska utredas.**

15. Budgeten i siffror

15.1 Förändringar i driftbudgetramar

15.1.1 Programnämnd barn och utbildning	
Ram 2020, belopp i tkr	3 800 544
Justeringar inför 2021	
Volymkompensation	60 000
Hyrestrappa Änglandaskolan	600
Volymkompensation hyror	5 000
Lönekompensation jan-mars 2021	18 793
Riktat omprövningskrav hyror Örebroporten 2020	-4 000
Minskade bidrag från Migrationsverket för flyktingmottagande	-14 100
Finansiering Rekryteringscenter	-5 371
Finansiering Kommunikatör i beredskap	-56
Omorganisation decentralisering av planerare	444
Återföring tillfälligt sänkta hyror för gymnasieskolan (Corona)	7 000
Effektiviseringskrav generellt	-20 028
Hörbymodellen för hemspråksundervisning	-8 000
Omkringpersonal i grundskolan	8 000
Kompensation för inkomstbortfall från karensavdrag	1 000
Höjd skolpeng	4 000
Mer fysisk aktivitet i grundskolan	2 000
Avgiftsfri pedagogisk lunch	1 000
Landsbygdsskolor	2 000
Ram 2021	3 858 826

15.1.2 Programnämnd social välfärd	
Ram 2020, belopp i tkr	3 254 984
Justeringar inför 2021	
Volymkompensation LSS	23 700
Volymkompensation socialtjänst	6 000
Hyrestrappa Karlslund	1 000
Lönekompensation jan-mars 2021	12 363
Minskade hyreskostnader Ädelgårdens vård- och omsorgsboende	-301
Flytt av budget avseende Stifelsen Activa till Vuxam	-5 048
Minskning 14 platser på Askenäs vård- och omsorgsboende	-6 031
Finansiering Rekryteringscenter	-464
Finansiering Kommunikatör i beredskap	-83
Omorganisation decentralisering av planerare	405
<i>Förvaltarenhet</i>	<i>800</i>
Effektiviseringskrav generellt	-23 633
Generell resursförstärkning hemvården	15 000
Satsning mot kvinnovåld	1 000
Påskynda avskaffande av ofrivilliga delade turer	4 000
Höjd habiliteringsersättning	3 000
Socialfilialen i Vivalla	-2 000
Sociala föreningsbidrag	-1 446
Språktest vid nyanställningar i äldreomsorg	1 000
Pott för personallrygghet	1 000
Äldreombudsman	500
Utveckling av servicetjänster för äldre	500
Unga mammor och pappor	100
Ram 2021	3 286 346

15.1.3 Programnämnd samhällsbyggnad	
Ram 2020, belopp i tkr	709 777
Justeringar inför 2021	
Borttag tillfälligt tillskott till Kulturskolan 2020	-250
Borttag tillfälliga satsningar på kultur- och näringsliv 2020	-3 500
Lönekompensation jan-mars 2021	1 848
Finansiering Rekryteringscenter	-473
Finansiering Kommunikatör i beredskap	-83
Internränta konstutsmyskning	105
Effektiviseringskrav generellt	-10 985
Bevarande av färdtjänstservice	8 400
Allmänkulturenheten (kulturföreningsbidrag, studieförbund, konst etc)	-5 209
Slopåd grundbudget OpenART	-3 340
Bidrag till föreningar för utländska kulturer och trossamfund	-1 564
Slopåd bidrag till politiska ungdomsförbund	-465
Utbyggd kameraövervakning	500
Gatubelysning	500
Ram 2021	695 261

15.1.4 Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	
Ram 2020, belopp i tkr	544 222
Justeringar inför 2021	
Borttag tillfälligt anslag 2020 avseende bidrag för flyktingmottagande	-6 000
Flytt av budget för Stiftelsen Activa från Programnämnd social välfärd	5 048
Lönekompensation jan-mars 2021	1 659
Finansiering Rekryteringscenter	-592
Finansiering Kommunikatör i beredskap	-14
Omorganisation decentralisering planerare	345
Effektiviseringskrav generellt	-12 386
Yrkesutbildningar	5 000
Återvändarcenter och -bidrag	5 000
Företagarsatsning utsatta områden	1 000
Ram 2021	543 282

15.1.5 Landsbygdsnämnden	
Ram 2020, belopp i tkr	6 263
Justeringar inför 2021	
Lönekompensation jan-mars 2021	7
Effektiviseringskrav generellt	-50
Ram 2021	6 220

15.1.6 Kommunstyrelsen - Kommunledning	
Ram 2020, belopp i tkr	50 778
Justeringar inför 2021	
Återföring överfört resultat 2019	-4 599
Reducering 10 procent av budgeterat belopp partigrupsresurser	-335
Effektiviseringskrav generellt	-3 589
Minskat kommunalt partistöd	-3 203
Ram 2021	39 052

15.1.7 Kommunstyrelsen - Kommunstyrelseförvaltningen	
Ram 2020, belopp i tkr	395 823
Justeringar inför 2021	
Tillskott anslag för finansiering av Rekryteringscenter	6 900
Tillskott anslag för finansiering av Kommunikatör i beredskap	236
Borttag tillfällig satsning 2020 personalgåva	-8 000
Borttag anslag för tillfälligt bidrag 2020 till Verdandi Örebokrets	-30
Omorganisation decentralisering planerare	-1 194
Lönekompensation jan-mars 2021	1 955
Utvecklingsuppdrag hänförliga till budgetdirektivet m.m.	-18 165
Verktyg för fortsatt resurseffektivisering	2 000
Effektiviseringskrav generellt	-14 640
Jämställhetsdelegationen	-50
Ram 2021	364 835

15.1.8 Stadsrevisionen	
Ram 2020, belopp i tkr	3 894
Justeringar inför 2021	
Ram 2021	3 894

15.1.9 Valnämnden	
Ram 2020, belopp i tkr	223
Justeringar inför 2021	
Ram 2021	223

15.1.10 Kommunstyrelsen - Kommungemensamt	
Ram 2020, belopp i tkr	247 483
Justeringar inför 2021	
Uppräkning driftbidrag Nerikes brandkår	1 936
Lönekomensation Örebrokompaniet	299
Effekt av ingånga samarbetsavtal Arena Örebro	-75
Borttag tillfälligt anslag 2020 avseende bidrag City Örebro	-200
Borttag tillfälligt anslag 2020 avseende bidrag för hyra Vinternatt	-330
Borttag tillfälligt anslag 2020 avseende medfinansiering Alfred Nobel	-100
Höjd medlemsavgift SKR	25
Utrymme för kompetensförsörjning	-5 000
Borttag "Minskade klyftor"	-4 000
Borttag "Mötesplatser"	-3 000
Slopat bidrag till Örebro Airport	-16 887
Minskat bidrag Länsteatern	-1 220
Minskat bidrag Länsmusiken	-5 642
Örebrokompaniet	-3 000
Ordningsvakter	10 000
Crossroads/Vinternatt (Härbärge för EU-migr.)	-1 300
Samhällsorientering	1 000
Stärkt lokaldemokrati	800
Presentkort fattigpensionärer	13 000
Ram 2021	233 788

15.1.11 Kommunstyrelsen - Kommungemensamma statsbidrag	
Ram 2020, belopp i tkr	-131 400
Justeringar inför 2021	
Minskat antal asylsökande som berättigar till statliga bidrag	34 100
Anpassning historiska utfall av statliga bidrag för maxtaxa	11 300
Ram 2021	-86 000

15.1.12 Utrymme för Kommunstyrelsen	
Ram 2020, belopp i tkr	101 578
Justeringar inför 2021	
Tillfälliga satsningar näringsliv och kultur 2020 återförs	4 700
Tillfällig medfinansiering 2020 Personen Alfred Nobel återförs	100
Tillfälligt bidrag 2020 till Verdandi Örebrokrets återförs	30
Tillfälligt bidrag 2020 till Vinternatt återförs	330
Tillfälligt anslag 2020 Kulturskolan återförs	250
Lönekomensation jan-mars 2021	-36 625
Utrymme för driftkostnadskonsekvenser av investeringar 2021	61 886
Riktat omprövningskrav Örebroporten 2020 fördelas till PN BoU	4 000
Utrymme för generella kostnadsökningar (se spec.)	209 129
Utrymme för effekter av ny kostnadsutjämning	-37 000
Utrymme oförutsedda behov	6 554
Oförutsedda behov KS utskott	-800
Riktad omprövning ofördelat - tolkkostnader	-3 972
Riktad omprövning ofördelat - arvoden	-1 473
Politiskt utrymme	-4 000
Ram 2021	304 687

15.1.13 Finansiering	
Ram 2020, belopp i tkr	-221 188
Justeringar inför 2021	
Höjda personalförsäkringskostnader	-3 000
Sänkta pensionskostnader	-32 000
Sänkt semesterlöneskuld	5 000
Höjda kapitalkostnader till följd av ökade investeringar	-30 211
Ram 2021	-281 399

Driftbudgetramar - verksamhetens intäkter och kostnader	8 969 015
--	------------------

15.2 Investeringsprogram

Kommunens investeringar	Plan				
	Budget 2021	2022	2023	2024	
Belopp i miljoner kronor					
Barn och utbildning	-47,8	-47,8	-48,8	-22,2	
Social välfärd	-23,8	-12,8	-20,2	-20,2	
Samhällsbyggnad	-431,7	-389,7	-489,8	-417,6	
<i>Stadsbyggnad</i>	-283,9	-288,8	-370,3	-300,7	
Fastighetsinvesteringar	-63,3	-23,0	-23,0	-23,0	
Trafik- och miljöinvesteringar	-31,3	-10,7	-71,3	-97,7	
Fastighetsförvärv	-30,0	-30,0	-30,0	-30,0	
Exploatering	-159,3	-225,1	-246,0	-150,0	
<i>Fritidsnämnden</i>	-10,1	-1,5	-1,5	-1,5	
<i>Kulturnämnden</i>	-3,0	-1,5	-2,0	-1,5	
<i>Tekniska nämnden exkl. VA/avfall</i>	-131,7	-95,0	-113,0	-110,9	
Bredband (fastighetsinvesteringar)	-40,3	0,0	0,0	0,0	
Inventarier	-0,6	-0,4	-0,3	-0,3	
Park och gata	-56,8	-55,1	-69,5	-73,5	
Fordon	-34,0	-39,5	-43,2	-37,1	
<i>Programnämnd samhällsbyggnad</i>	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	
Inventarier	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	
Vuxenutbildnings- o arbetsmarknadsnämnden	-3,8	-3,8	-3,8	-3,8	
Kommunstyrelsen	-61,0	-18,8	-14,4	-13,6	
Tekniska nämnden, taxefinansierad verksamhet	-397,7	-225,7	-255,5	-242,2	
VA	-391,1	-219,2	-249,0	-235,7	
Avfall	-4,5	-3,5	-3,5	-3,5	
Fordonsgas	-2,2	-3,0	-3,0	-3,0	
Summa Skattefinansierad verksamhet	-568,1	-473,0	-577,0	-477,5	
Summa Taxefinansierad verksamhet	-397,7	-225,7	-255,5	-242,2	
Totalt kommunens investeringar	-965,8	-698,7	-832,5	-719,6	
Majoritetsägda bolag	Ägar-andel i %	Plan			
Belopp i mnkr		2021	2022	2023	2024
Örebrostäder AB	100	-1 510,0	-1 520,0	-985,0	-963,0
ÖBO Omsorgsfastigheter AB	100	-134,0	-118,0	-194,0	-238,0
ÖBO Husaren AB	100	-11,0	-37,0	0,0	0,0
Västerporten Fastigheter AB	100	-20,0	-20,0	-20,0	-20,0
Örebroporten Fastigheter AB	100	-496,0	-197,0	-154,0	-83,0
Futurum Fastigheter i Örebro AB	100	-337,0	-281,0	-377,0	-150,0
Örebro Parkering AB	100	-15,0	-59,0	-117,0	-156,0
KumBro Vind AB	80	0,0	0,0	0,0	0,0
KumBro Stadsnät AB	80	-20,0	-20,0	-20,0	-20,0
Vätternvatten AB	74	0,0	0,0	0,0	0,0
Länsmusiken	91	0,0	0,0	0,0	0,0
Örebro Läns Flygplats AB	45	-13,0	-7,0	0,0	0,0
Gustavsvik Resort AB	45	0,0	0,0	0,0	0,0
Biogasbolaget i Mellansverige AB	40	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa		-2 556,0	-2 259,0	-1 867,0	-1 630,0
Totalt bolagens investeringar*		-2 544,9	-2 251,2	-1 863,0	-1 626,0
<i>*Avser kommunens ägarandel av investeringen</i>					
Varav investeringar för skattefinansierad verksamhet					
Futurum Fastigheter i Örebro AB		-337,0	-281,0	-377,0	-150,0
ÖBO Omsorgsfastigheter AB		-134,0	-118,0	-194,0	-238,0
Örebroporten Fastigheter AB		-291,0	-147,0	-130,0	-73,0
Totalt investeringar i kommunkoncernen*		-3 510,6	-2 949,8	-2 695,5	-2 345,6
Varav investeringar för skattefinansierad verksamhet		-1 330,1	-1 019,0	-1 278,0	-938,5
Investeringar i skattefinansierad verksamhet i förhållande till skatter och bidrag		14,3%	10,6%	12,9%	9,2%
Inklusive överförda investeringsanslag fr 2020 (135 mkr)		15,7%	10,6%	12,9%	9,2%
Investeringar i skattefinansierad verksamhet i förhållande till skatter och bidrag, exklusive exploateringsinvesteringar		12,6%	8,3%	10,4%	7,7%
Inklusive överförda investeringsanslag fr 2020 (135 mkr)		14,0%	8,3%	10,4%	7,7%